

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnishvu prejemam:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan svojo izvenredno nedeljo in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25—	celo leto naprej . . . K 30—
pol leta 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6-50	celo leto naprej . . . K 35—
na mesec 2-30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Bitka v ruski Poljski še traja. — Odločitve še ni. — Naša armada je zavzela Pilico in vjela 2400 Rusov. — Odbit ruski napad ob Dunajcu in pred Przemyslom. — Nemški uspehi v Argonskem lesu. — Položaj v vzhodni Prusiji je neizpremenjen.

BITKA V RUSKI POLJSKI SE NADALJUJE. — ZAVZETJE PILICE. — 2400 RUSOV VJETIH. — RUSKI OBKOLJEVALNI POSKUSI PRED PRZEMYSLOM ODBITI.

Dunaj, 23. novembra (došlo ob pol 12. ponoči. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 23. novembra opoldne:

V ruski Poljski še ni odločitve. Zavezniški armadi nadaljujeta napade vzhodno od Čenstohova in severnovzhodno od Krakova. Pri zavzetju kraja Pilice so naše čete včeraj vjele 2400 sovražnikov. Ogeni naše težke artiljerije mogočno učinkuje. Ruske čete, ki so prekoračile spodnji tok reke Dunajec, niso mogle prodreti. Vojni položaj je dovedel do tega, da smo posamezne Karpatske gorske prelaze začasno prepustili Rusom. Dne 20. novembra je izpad iz Przemysla potisni obkoljevalne čete pred zapadno in južno trdnjavo fronto daleč nazaj. Nasprotnik se sedaj zadržuje izven streline daljave naših topov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, gm.

V PRUSIJI NI IZPREMEMB. — V RUSKI POLJSKI JE ODLOČITEV ODGOĐENA. — OFENZIVA ZAVEZNIŠKI ARMAD PRI ČENSTOHOVU IN SEVERN OVZHODNO OD KRAKOVA.

Berolin, 23. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan dne 23. novembra dopoldne.

V vzhodni Prusiji je položaj neizpremenjen.

V ruski Poljski je odločitev odložena vsled nastopa novih ruskih čet iz smeri Varšave.

Zavezniške čete nadaljujejo napad v okolici vzhodno od Čenstohova in severovzhodno od Krakova.

Vrhovno armadno vodstvo.

Bitka na Poljskem — odločilna.

Berolin, 23. novembra. »Lokal-anzeiger« poroča preko Kopenhagena: Petrogradska poročila zatrjujejo, da vlada v ruskih krogih prepričanje, da bodo sedanji boji na poljski fronti odločilnega pomena. Položaj na Poljskem se jako resno presoja. Rusi so dobili zadnje dni znatna ojačenja, tako, da se kažejo vojaški krogi jako pomirjene. Priznava se, da se ruske čete umikajo in se poudarja, da se bo umikanje morda še nekaj dni nadaljevalo, dokler ne dosepejo ruske armade do prostorov, v katerih naj bi se po načrtih ruskega generalnega štaba izvrši odločilna bitka.

Przemysl in Krakov.

Listi poročajo, da je letalec, ki se je vrnil iz Przemysla, javil, da je razpoloženje braniteljev te trdnjave kar najboljšje. Obrambne utrbe so popolnoma nepoškodovane, živil pa je za eno leto.

Neki oficir tehnične stroke je med drugim izjavil: Przemysl in Krakov sta nezavzemljiva. Če bi res prišlo do naskoka na Krakov, bi iz tega nastali le brezštevilni grobi za sovražnika. Krakov pa bi ostal pri tem neomajan, kakaj Krakov in Przemysl nista umetni trdnjavi, kakor Namur in Lüttich, ampak ima naravne utrbe, katerih prednosti je treba samo izkoristiti.

Pismo generala Dimitrijeva.

Sofijski »Mir« priobčuje pismo, ki je pisal general Radko Dimitrijevič enemu izmed svojih prijateljev v Bolgariji. V pismu pravi general Dimitrijevič med drugim: »... Zapomni si to - le: Ako napravi sovražna kroga kraj mojemu grešnemu življenju, izrekan željo, da bom pokopan na dvorišču naše Gradeške cerkve. A še nekaj Te prosim: Ako bo potreba, nastopi kot pokrovitelj mojega pepela pred stricem Gervazijem.«

»Mir« pripominja, da je na dvorišču Gradeške cerkve pokopan generalov oče, Daskal Dimitrijevič. Stric Gervazij je pravoslavni škof v Slivnu.

BOJI NA RUSKEM POLJSKEM.

Na Ruskem Poljskem se razvija bitka. Rusi so postavili našim četam nasproti silno armado, ki so jo morali najbrže vzeti iz Vzhodne Prusije. Tu se je vojaški položaj, kakor pravi vojaški sodrnik »Lokal-anzeigerja«, popolnoma preokrenil. Avstrijska in nemška armada sta si tu pripravili bojno polje ter samozavestno in zaupajoč v zmago pričakujejo prihod Rusov. Ponekod so se pač že vršili boji in so zlasti naše čete prizadevale Rusom, ki so hoteli prodreti preko Dunajca, velik poraz. Rusko prodiranje na tej črti se je ustavilo. Strateški položaj nemške in avstrijske armade je na Ruskem sedaj ugodnejši, kakor je bil takrat, ko sta obe armadi prvič vdrli na Rusko Poljsko. Svojo strateško šibkost pa skušajo Rusi izenačiti sedaj s silno močnimi rezervami, vprašanje pa je, ali more numerična premoč nadvladati moralno. Ruski uradni komunikacije, ki ga priobčujejo nemški listi, o tej fronti popolnoma molči in govori edino o bojih med Vislo in Varto. Komunikacije pravi: Nemci se trudijo,

da bi med Vislo in Varto predrli našo fronto. Ofenziva, s katero smo pričeli 19. t. m., je imela delen uspeh, ker smo severovzhodno od Lodza vzele neko težko baterijo in 10 strelnih pušk ter vjeli sto Nemcev. Trdovratni boji se vrše na fronti Čenstohova-Krakov ter potekajo normalno.

»Daily Mail« poroča iz Petrograda od zadnjega četrtka: Ko so Nemci zapustili Lodz, so mislili prebivalci, da so jih kljub njih zatrdilom »na svidenje«, videli zadnjikrat. Sedaj pa se nadaljuje naskok na rusko desno krilo in nemške sprednje čete so se neprijetno približale Lodzu. Res je treba vpoštevati, da so Nemci zopet v pokrajini, kjer so ceste slabe in kjer so že prej doživeli razočaranja. Tudi je pomisliti, da Rusi s svojim centrom med Krakovom in Čenstohovo prodirajo in da dosega na Vzhodnem Pruskem prednosti. Čudno naključje hoče, da tam prodirajo na istih tleh, kjer so že prej prodirali in Nemci na Poljskem store isto. Ponekod so Nemci zopet zasedli svoje stare zakope.

»Morningpost« poroča iz Petrograda: V soboto so nadaljevali Nemci s svojim prodiranjem iz Thornia na obeh bregovih Visle ter stoje sedaj le par dni oddaljeni od Varšave. Istočasno prodirajo ruske čete globoje v Vzhodno Prusijo. Kaj Nemci s svojim prodiranjem proti Varšavi sploh nameravajo, je z vojaškega stališča težko razumljivo.

»Daily Telegraph« prinaša razmotrivanja ruskega generalnega štaba, ki obsegajo med drugim tudi tole: Novo napadno gibanje Nemcev je doseglo fronto Plock-Lenčica, med tem ko se desno krilo na jugozahodu zapogne. Pri tem novem gibanju je izvršil neki armadni zbor na obeh bregovih Visle hitri pohod. Ni se zmenil za železnico, marveč je porabil ceste in stranska pota. Brez dvoma se to ni zgodilo brez vzroka. Ta korak pa je, če ne nastopi hud mrz, zelo nevaren, obenem pa je dokaz za silne napore Nemcev, da po pravico protidrukarje na Poljskem. Novo gibanje Nemcev bi bilo moglo izpremeniti ruski vojni načrt, če bi Rusija ne imela na razpolago tako silnih čet. Korakanje armade generala Ruskega proti Nemčiji je bilo tako hitro, da se nekaj časa ni zmenil za bolj proti severu ležeče pokrajine, med tem ko general Ivanov nadaljuje

svoj pohod proti Krakovu. V vrzel so stopile sedaj še nove ruske čete. Dosedanji boji predstraž so se izpremenili v krvave bitke. Nemci se nadčloveško trudijo, da bi kakor hitro mogoče izsilili odločitev. Dasiravno se priznava, da so nemške operacije zelo spretne zaradi trdovratnih napadov, vendar ni treba imeti nobene skrbi, ker bodo zadeli Nemci, ki se bližajo Bzuri, ob rusko vojsko. Dejstvo, da so se Rusi umaknili na točko, pomeni, da tvori reka najboljše obrambno črto, kakor neugodno tudi izgleda za nje situacija na papirju. Čim bolj prodirajo Nemci, tem večja je za nje nevarnost, da bodo odrezani. (Med tem so Nemci Bzuro že prekoračili.)

Vojni poročevalec »Tempsa« zopet pravi, da je ruski generalni štab z zaupanjem pričakoval rezultat v okolici Plocka, kjer so Nemci poskusili obiti desno rusko krilo. S pomočjo svojih strateških železnic so Nemci zbrali toliko čet, da je imel general Hindenburg začasno numerično premoč. Ruske sprednje čete so se umaknile in ojačenja so odšla na ogrožene točke. Prodiranje Rusov se sedaj zopet opira na močne rezerve.

»Pester Lloyd« prinaša od svojega vojaškega sodrnika tole poročilo: Načrt našega armadnega vodstva se je sijajno posrečil. Vse rusko zasledovanje ali njena ofenziva, bolj pravilno, njih sleditev, se je končala z velikim fiaskom. Rusi so bili prisiljeni se ustaviti in ker je nova grupacija skoraj neizvedljiva, bodo pač najbolj stremili za tem, da se v drugi umaknejo za črto ob Visli in ob Sanu. Morda je njih umikanje že v polnem teku, vsaj oficijozna ruska poročila se prav tako glase, kakor da se nekaj takega vsaj pripravlja, če že ne vrši.

General Angelo Gatti razmotri v listu »Corriere della sera« bitko na vzhodu ter opozarja na dejstvo, da je avstrijsko-nemška vojska prevzela inicijativo, da prisili sovražnika, da se postavi za boj, kjer to hoče zavezništva. Da je cesar Viljem dvignil starega generala Hindenburga iz pozabljanja in postavil na čelo vojske, označuje Gatti kot dejstvo, za katero je gratulirati cesarju in vsemu narodu. Prostovoljno umikanje zaveznikov od črte Varšava-Ivangorod je mojstrsko delo moderne vojne

LISTEK.

Črtica iz bakteriologije.

Spisal ravnatelj inž. chem. J. Turk.

Bakterije, njih ustroj, življenje, domovanje in delovanje.

(Dolge.)

Vpraša se zdaj, kaj so bakterije? Sodeč po tem, kar danes vemo, so bakterije najmanjša enostanična rastlinska bitja, oziroma enostanične rastlinice. Ker kažejo bakterije po svojih življenjskih pojavih prav mnogo sličnosti glivam in se pomnožujejo potom cepljenja, imenujemo jih tudi glivice cepilivke. Pa tudi z imenom mikroorganizmi se zaznamujejo bakterije, kar ni povsem pravilno, ker je še mnogo drugih živalskih in rastlin. mikroorganizmov, ki nimajo nič skupnega z bakterijami. Vse do zdaj znane bakterije so enostanična, mikroskopsko majhna, t. j. s prostim očesom nevidna bitja. V eni sami stanici se torej izražajo vsi življenjski pojavi in procesi teh organizmov.

Oblika bakterij je različna. Nekaterke bakterije so okrogle ali oblike, druge palicaste in tretje čepovlake, odnosno vijaku podobne (vijakaste). Okrogle ali oblike bakterije

imenujemo koke (coccus, micrococcus). Palicaste bakterije so malim palicam podobne in se jih imenuje dandanes kratkoma bakterije (bacillus), ako stvarjajo notranje trose (endospore) in bacile (bacillus), ako so brez teh. Vijakaste bakterije so vijaku, oziroma čepovlaku slično zavite in se imenujejo spirili (spirillus), ako pride vijakasta zavistost do polne veljave in vibrioni, ako je vijakasta zavistost neopolna. V gotovem smislu so vijakaste bakterije krive palice in sicer kažejo spirili po več krivulji, dočim so vibrioni samo zapognjeni. Omenjene tri oblike bakterij si moremo najlažje predložiti, ako si predstavljamo za okrogle bakterije (koke) kroglico, za palicaste bakterije (bacile) svinčnik in za vijakaste bakterije (spirile) pa čepovlak. Ne smemo pa misliti, da se zaznamuje z imeni, ki smo jih slišali, posebni rod (genus) bakterij, ker označujejo le obliko, v kakršni se nam kažejo bakterije, ako jih opazujemo pod drobnogledom. Kok, bacil in spiril ne pomenjajo torej to, kar zaznamujemo z imeni jablan, smreka itd., ampak približno to, kar označujemo z imeni grm, trš, drevo itd. Večina bakterij obdrži prvotno obliko ves čas svojega življenja. Kok obdrži torej okroglo obliko, bacili obdrže obliko palice itd. In take bakterije, ki ne izpreminjajo svoje oblike, imenujemo enolične. So pa tudi bakterije, ki tekoma

svojega razvoja in še zlasti v nepopolnih življenjskih razmerah menjujejo svojo vnanjo obliko in jih vsled tega imenujemo raznolične. Tako n. pr. morejo dobiti oblike bakterije palicasto obliko in narobe.

Bakterije so najmanjša živa bitja, kar jih poznamo. Treba je čisto prav dobrega drobnogleda (mikroskopa) s 1000kratno povečavo, da jih moremo sploh videti. In kaj pomenja 1000kratna povečava, si bomo v svesti, ako si predložimo srednje-visokega človeka tisočkrat povečane. Tak orjak bi segal do neba ter bi bil 1700 metrov visok in 500 metrov širok. Pri enaki t. j. pri tisočkratni povečavi pa so kratke palicaste bakterije 1 do 1½ milimetra dolge in ½ do ¾ milimetra široke, dočim ima večina oblastih (okroglih) bakterij le 1 milimeter v premeru pri 1000kratni povečavi. Bakterije in vsi drugi mikroorganizmi se vsled tega merijo po tisočerm delu milimetra ali po mikromilimetru, ki ga imenujemo kratko mikrom ter zaznamujemo z grško črko μ. Onilobne bakterije imajo n. pr. v naravni velikosti le 0,8 mikrona t. j. 1/1000 milimetra v premeru. Vsebinsa ene takih bakterij znaša 1700 milijonski del kubičnega milimetra in jih ima torej 1700 milijonov v 1 kubičnem milimetru prostora ter jih tehta 30 bilijonov komaj 1 gram. Naravno je, da niso vse bakterije enake velike. So bakterije, ki

so izredno majhne in druge, ki so v sorazmerju pravi orjaki. Povprečno imajo oblike bakterije približno 1 mikron t. j. 1/1000 milimetra v premeru. Večina palicastih bakterij pa ima le nekaj mikronov dolžine in samo ½ do 1 mikrona debeline in prav tako tudi vijakaste bakterije.

Telo bakterije, zvano stanica, kaže pod drobnogledom skoraj isto lice, kakor je kažejo stanice višjih rastlinskih organizmov. Edina bistvena razlika med bakterijsko stanico in med stanicami višjeorganizovanih rastlin bi mogla obstojati v tem, da v bakterijski stanici ni opaziti staničnega jedra, kakor ga vsebujejo vse stanice višjih rastlinskih organizmov. Potemtakim sestoji bakterijska stanica samo iz protoplazme (plazme), ki jo obdaja stanična kožica ali mrenica. Vendar pa ni izključeno, da vsebujejo tudi bakterijske stanice jedro, ki ga morda vsled malenkosti teh stvarov ni mogoče opaziti s sedanji povečevali. Protoplazma bakterijskih stanic je v večini slučajev brezbarvna in jo je v kemičnem oziru prištevati k beljakovini. Tudi stanična kožica (mrenica) bakterij sestoji iz beljakovin, četudi kaže v mnogih ozirih nekaj sličnosti s staničnino, ki stvarja stanično mrenico pri stanih višjih rastlin.

Večina dozda znanih bakterij je brezbarvna. So pa tudi bakterije prav živih barv in jih imenujemo

pigmentne ali kromogene bakterije. Pri nekaterih bakterijah je barvina v plazmi, kakor n. pr. pri bakterijah žveplenjačah in pri drugih v stanični mrenici, kakor pri bakterijah železnjačah. — Mimogrede naj omenim, da so v stanu bakterije žveplenjače razkiniti žveplene spojine in od tod prihaja, da ima voda, ki vsebuje žveplene spojine, neprijetni vonj po žveplovodiku. Bakterije železnjače pa okisajo železni oksidul v železni oksid. Pri izločevanju železnega oksida iz stanice ga ostaja vedno nekoliko v stanični kožici in od tod boja teh bakterij. — Med bakterijami je tudi nekaj takih, ki vsebujejo v svojih stanih listni zelenini slično barvino, toda takih bakterij poznamo dozdaj prav malo.

Prav tako enostaven, kakor njihov ustroj, je tudi način razmnoževanja, odnosno razplodovanja bakterij. Bakterije se namreč množijo ali plodijo enostavno s cepljenjem in sicer brez spolnega postopka. Pri oblastih bakterijah ali kokih se vrši to tako, da se napravi v bakterijski stanici predelnica (predelna mrenica), nakar se polagoma loči matična stanica od mladice, ali bolj rečeno v dve mladici, ki sta, ko sta se razvili in dozoreli, po vsem enaki prvotni matični stanici. Iz enega koka nastane dva, iz dveh štiri itd. brez konca in kraja. Če se koka pri cepitvi ne ocepita popolnoma drug od druge,

umetnosti. Zatajevanje samega sebe s strani avstro-ogrskih armade, ki ima pred vsem pred očmi celotni rezultat, Gatti posebno hvali. Učinek tudi ni izostal: Nemci so porazili kakor dva armadna zbora in Rusi so morali umakniti vse svoje čete. Končno prihaja Gatti do tega zaključka: Prednosti nemškega operacijskega načrta so strateško bistveno večje in važnejše kakor vse eventualne izgube in prednosti, ki jih je pričakovati, morajo biti za Nemce ugodne.

Ruske izgube v bitki ob Visli.

Ruski vojni poročevalec Nemirovič-Dančenko je poslal pred par dnevi zelo obširno poročilo o bojih ob Visli v Petrograd. Zlasti interesantno je poročilo, ki je daje o težkih ruskih izgubah. Govori o osemnajst dnevni bitki, ki je popravila vse, kar so zagrešili Rusi v bojih v Mandžuriji. V navalu od početka mnogo močnejših sovražnih čet, se je bataljon za bataljonom, petkrat so stopile na njih mesto nove stotnije, tako dolgo, da je sovražnik zmanjkalo municije. Tudi Japonci so se borili v mandžurski vojni s takim preziranjem smrti, samo s tem razlokom, da so bili končno izčrpani in da so si želeli miru, dočim je ruske žrtve »kakor so velike, komaj čutiti«.

V gozdovih pri Blonjah in pri Jožefovu se vrste grobovi drug za druge, same sibirske čete, po sto in več vojakov v enem samem grobu. Zlasti mnogo izgub so imeli Rusi pri zavzetju Rakitna južnozahodno od Varšave. Nemci so si bili napravili 8 vrst zakopov, drug za drugim. S težkimi havbicami so obvladali vso okoličino. Stoično so korakali Sibirci v to peklo, ki je bruhalo tisoče in tisoče smrtonosnih krogel. Danes še je videti nemške pregraje, ter cikcak obrambnih sredstev, ki ga Rusi od zunaj niti slutiti niso mogli. V silnem ognju so se razbile vse zveze, častniki so padli in vsak vojak je bil svoj lastni poveljnik. Boj je trajal do noči, končno so se morali Nemci umakniti. To previdno izražanje daje slutiti, da so se Nemci ponoči neovirano umaknili, baje jih je bila ena brigada. Rusi so pokopali v enem velikem grobu 8 častnikov in 374 mož. Za grob so si izbrali nemški strelski jarek. V bližini se nahaja še grob ruskega polkovnika, ki je poveljeval tej četi. Rusi so cerkev trikrat zavzeli in trikrat zopet izgubili, nato jo je ruska artilerija razdejala. Pa celo za razvaline so se vršili še bajonetni boji. Vsak kamen so morali posebej osvojiti. Maloštevilni Nemci, ki so jih Rusi vjeli, so baje rekli: »V vsaki drugi vojni bi bili po naši obrambi in po strašnih izgubah napadalcev brez dvoma zmagali, vi Rusi pa, kakor se zdi, ne mečete vojakov kot ljudi, marveč kot municijo na nas.« Poročevalec je videl tudi grob, ki so ga bili napravili nemški vojaki. Na grob so postavili napis: »Tu leži 16 hrabrih ruskih častnikov.«

Kar se je godilo pri Rakitnu, se je ponovilo pri Ešovu, Prasanju in pri raznih drugih manjših krajih, ki jih ne omenja nobeno dosedanje poročilo, ki pa so videli bolj krvave boje, kakor so se vršili doslej na Francoskem. Odkrito priznava Nemirovič-Dančenko, da so večinoma nemške zadnje čete zadržale prodirajoče Russe, deloma pa so jih zadržale naravnega, ampak ostaneta po dva in dva skupaj, tedaj imenujemo tako medsebojno zvez kokov dvokoke ali diploke. Kadar pa nastanejo pri cepitvi kokov rožnemu vencu podobne verige, ko se torej drži po več oblastih bakterij zapored druga druge, tedaj govorimo o verizastih oblicah ali streptokokih. Koki pa se ne cepijo samo v eni, ampak se morejo cepiti v dveh in celo v treh navpičnih smereh. V poslednjem slučaju nastanejo zavojem (paketom) podobne zveze kokov, ki jih zavemo zavojaste oblike ali sarsina. Kadar pa leže koki v nepravilnih, grozdju podobnih kupcih, tedaj govorimo o grozdičastih oblicah ali stafilokokih. Popolnoma slično se množijo, odnosno plodijo tudi paličaste in vijakaste bakterije. Razlika obstoja edino v tem, da se pri paličastih in vijakastih bakterijah bakterijska stanina najprej iztegne do dvojne dolžine, potem v sredini zoži, naka se izloči predelna mrežnica, ki loči matično stanico v dve mladici. Kakor oblaste bakterije, cepijo se torej tudi paličaste in vijakaste in tako nastane iz ene dve, iz dveh štiri bakterije itd. Ako ostanee pri cepitvi paličastih bakterij nastane bakterijske stanice zapored druga poleg druge, tedaj nastanejo nitim podobne zveze in jih imenujemo vsled tega nitkaste bakterije.

(Dolje prihodnjak.)

ne in pa tudi umetno napravljene ovire. Težki nemški topovi so bili tako skrito postavljeni, da jih ruska artilerija ni mogla najti. Nemška artilerija je prizadela ruskim baterijam silne izgube, večinoma so imele po 20% izgube. Neki polk je imel 22 razbitih topov. Nemirovič-Dančenko konča svoje poročilo s temi - le stavki: Ta vojna nam je prinesla nevidnega sovražnika in nevidne nevarnosti. Vsak korak naprej pomeni smrt in nobeden ne ve, od kod. Nevarnost se je povečala za častnike in možove. Kmalu ne bodo več poročali o mrtvih pri posameznih polkih. Zadržuje, če se imenuje peščica preostalih - vsi drugi so padli.

IZGUBE SRBOV PRI VALJEVU.

Solun, 21. novembra. (Kor. ur.) Vsled velikih izgub, ki so jih imeli Srbi pri Valjevu, je bilo poslanih zopet 800 ranjencev v Bitolj, kjer se poslužujejo Srbi že privatnih stanovalj.

POLOŽAJ NA FRANCOŠKO-NEMŠKEM BOJIŠČU.

Berolin, 23. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja: Veliki glavni stan dne 23. novembra dopoldne. Boji pri Neuportu in Yperu še trajajo. Malo angleško brodovje, ki se je dvakrat približalo obrežju, je prepočila naša artilerija. Ogenj angleških ladijskih topov je bil brezuspešen. V Argonskem lesu pridobivamo korak za korakom na tleh. Iztrgali smo Francozom drug strelski jarek za drugim, oporišče za oporiščem. Vsak dan vjamemo nekaj sovražnikov. Nasilno rekonvosciranje proti našim pozicijam vzhodno od reke Mosel smo preprečili s svojim protinapadom.

Vrhovno armadno vodstvo.

BOJI PRI REIMSU.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča, da trajajo boji pri Reimsu s silno močjo še vedno. Pariški listi pravijo, da je mesto zasedeno od močnih francoskih čet. Nemška fronta zjema mesto v polkrogu. Napadi Nemcev so bili zadnje dni silno močni in so dokazali, da so Nemci dobili silna ojačenja. Na vrhovih okrog mesta stoji topovi težkega kalibra. Bombardiranje traja dan in noč. V Campagni so Nemci napredovali.

Drugo poročilo pravi: Dasiravno je Reims od Francozov zaseden, obkoljujejo Nemci mesto popolnoma. Nemci so se približali francoskim zakopom na sto metrov. Silno bombardiranje Reimsa traja že 48 ur in Francozom ni mogoče najti velikih topov, ki neprestano menjavajo svoja stojišča.

BOJI V BELGIJI.

Glasom ženevskih poročil je položaj pri Ypresu za Angleže, Belgijce in Francoze popolnoma nevzdržljiv in je tam v najkrajšem času pričakovati uspeha Nemcev. »Corriere della sera« piše: Izredni mraz in huda vlaga sta za čete od dne do dne hujša. V več zakopih sega voda vojakom do kolen. Vsak jarek se je izpremenil v potok. Vojaki v blatu ne morejo hoditi.

Pisma angleških častnikov.

London, 22. novembra. (Kor. ur.) »Times« priobčjuje pisma angleških častnikov, ki stoji v fronti. Neki artilerijski častnik piše: Z morja sem prihajajo hudi viharji z ledenim dežjem. Ceste niso hodne. Avtomobilska vožnja je prava avantura. Kako morejo motoristi še vršiti svojo nalogo, je pravi čudež. Pisec graja molčečnost uradnih mest v Londonu in pravi: »Oblastim doma mora biti vendar jasno, da morajo dati občinstvu več poročil, da nekega dne ne nastopim polom.« — Neki drugi častnik piše: »Skoraj bi želel, da bi čete naših sovražnikov stopile na angleško obalo, ker ne verjamem, da bi karkoli drugo moglo preprečiti naše javno mnenje o grozotah onih dejstev, ki jih skuša redka vrsta vojakov v zakopih v hudih bojih prihraniti naši deželi.«

Nezadovoljnost na Francoskem.

Med socialističnimi člani francoskega kabineta vlada zaradi politike Poincaréja in Delcasséja velika nezadovoljnost. Socialistični ministri so bili za to, da se parlament sestane v Parizu. Ministrski predsednik Viviani je tudi pred kratkim izjavil, da bo zahteval od zbornice vojni kredit 10 milijard. V finančnih krogih je ta izjava izzvala presenečenje, ker so mnenja, da vlada pod pritiskom javnega mnenja ne bo spravila več skupaj, kakor eno milijardo. Zbornici bo predložena tudi interpelacija glede odpovedanja Caillauxa v Brazilijo. Caillaux je bil začetkom vojne, kakor razglabljalo očitajmo v

Berolinu, imenovan za vojnega blagajnika, vojni minister pa ga je dal trgovinskemu ministru na razpolago, da izvrši neko misel v Braziliji. Uradno poročilo pravi, da gre za trgovsko emancipacijo od Avstro-Ogrske in Nemčije in za kablo.

Neresnična vest o potopljenih podmorskih čolnih.

Berolin, 24. novembra. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Pred kakimi 8 dnevi so angleške čete razširile vest, ki je deloma prešla tudi v nevtralne časopise, da so bili potopljeni v angleškem kanalu 2, po drugem besedilu pa 3 nemški podmorski čolni. Enega izmed teh bi naj bil potopil neki francoski torpedni rušilec, ki je prispel z lahko poškodbo na boku. Kakor smo izvedeli z merodajnega mesta, se ne pogrša nobenega nemškega podmorskega čolna. Ako so se torej v resnici potopili v angleškem kanalu kakli podmorski čolni, so mogli to biti samo angleški ali francoski podmorski čolni.

Angleški letalci nad Friedrichshafnom.

O napadu angleških letalcev na Friedrichshafen poročajo iz Basla: Ob pol 1. je bilo slišati nad Ermattingenom z zahoda motor. Hitro je bil izsleden v višini kakih 1200 m dvoekovec, ki je z veliko hitrostjo plul proti Friedrichshafnu. Med tem, ko smo opazovali to letalo, smo naenkrat zaslišali prav blizu drug motor in videli drugo letalo v smeri med Ermattingenom in Reichenavom. Komaj tri minute pozneje mu je sledilo tretje letalo. Obe zadnji letali sta se dvignili tik pred Tegerwilnom v višino 1100 metrov. Ob enem je zagrmela v smeri iz Reichenava prva salva. Ko nam je izginilo prvo letalo izpred oči, je bilo nekaj časa tiho, nekako čez četrt ure pa je bilo slišati grmenje topov in pokaenje strojnih pušk z Bodenskega jezera. Letalci so metali bombe na Friedrichshafen. Obstreljevanje letalcev je imelo uspeh, da sta se dve letali zopet vrnila, to pot pa mnogo nižje in kakor je bilo mogoče opazovati, tudi precej nesigurno. Hangarji za Zeppeline so ostali nepoškodovani.

BOJI V JUŽNI AFRIKI.

Kapstadt in Johanisburg ogrožena.

Berolin, 23. novembra. »Vossische Zeitung« javlja: Pod poveljstvom generala Deweta je zbranih sedaj okrog 800.000 Burov. Angleži utrjujejo Kapstadt in Johanisburg z mrzlično naglico, ker pričakujejo, da bodo vstali na ti dve mesti z vso silo udarili.

Turški uspeh.

Carigrad, 22. novembra. (Kor. urad.) »Agence Ottomane« priobčjuje ta - le komunique glavnega stana: Vsled napada na ruske čete, ki so hotele prodirati po dolini reke Murad, so Rusi z velikimi izgubami zbežali. Vplenili smo 3 poljske topove.

Ruske mine ob izlivu Donave.

Iz Budimpešte poročajo: Rusi so natrosili ob izlivu Donave mine, tako da je plova skoraj popolnoma onemogočena.

BOLGARSKA, MAKEDONIJA IN BALKANSKA ZVEZA.

»Perseveranza« piše o položaju na Bolgarskem: Bolgarska je odločena zasedi Makedonijo, gre li pa samo še za to, ali bo to storila v sporazumu s tripelcento ali dvozvezo. Vsekakor je odločilne važnosti, kako se bo Bolgarska odločila, tako kar se tiče prihodnosti balkanskih držav, kakor tudi kar se tiče razvoja vojnih dogodkov. Italija mora biti pripravljena, da z diplomatskimi in vojaškimi sredstvi poseže vmes. Razvoja konflikta ni mogoče vedeti naprej, opaziti pa je že sedaj, da sega evropski požar tudi že na zgradbo italijanske nevtralnosti.

Iz Berolina poročajo »Münchner Neueste Nachrichten«: V italijanskih listih se zopet pojavlja trditve, da se naj pod vodstvom Italije ustanovi nova Balkanska zveza, kateri naj pristopi tudi Bolgarska in ki naj bo naperjena proti Turčiji in srednjeevropskim zaveznicom. Res je, da deluje Rusija v tej smeri. Kolikor vemo, pa ruski načrt doslej niti v Italiji niti na Bolgarskem ni našel odmeva. Bolgarski kralj in bolgarska vlada najbrže ne bosta pripravljena svojim dosedanjim izkušnjam glede ruskega zavezništva pridejati še novo. V bolgarskem sobranju se je pač našla opozicijorna manjšina, ki je bila naklonjena ruskemu načrtu, ni pa misliti, da bi se mogla ta manjšina v dolednem času izpremeniti v več-

no ali pa da bi imela kak poseben vpliv na zunanjo politiko Bolgarake.

ZASEDANJE BOLGARSKEGA SOBIRANJA.

Solija, 23. novembra. (Kor. ur.) V adresni debati je spregovoril večkrat tudi bivši minister Genadijev, voditelj stambulovstov: Opozarjal je na usodo Srbije ter zavračal tezo nove balkanske zveze kot neizvršljivi ideal. Govornik je svaril pred nevarnostmi, ki izvirajo iz stališča opozicije, ker bi se mogle sosednje države zopet zavezati — proti Bolgariji. Govornik oboja metodo mešetarenja z vojskujočimi se skupinami, kar pomeni že prvi korak k opustitvi nevtralnosti. Se opasneje bi bilo seveda pogajati se le z eno skupino. »Mi nismo ne rusofili, ne rusofobi, kakor nismo ne avstrofobi ne avstrofilci. Mi moramo biti le čim najpazljivejši čuvaji bolgarskih interesov, katere je treba zastopati tako, da ščitimo Bolgarijo pred vsakim napadom na njeno nevtralnost in integriteto ter skušamo na drugi strani po možnosti razširiti sedanji teritorij naše domovine. Mi sicer smatramo, da interesi Bolgarije nikakor niso neskladni z interesi Rusije. Naša vlada je proklamirala takoj ob izbruhu vojne popolno nevtralnost. To politiko odobrava celi narod, zato bi bilo odveč sestavljati koalicijski kabinet. Vztrajati moramo v nevtralnosti, kakor dolgo nam bo le mogoče.«

Podpredsednik zbornice Momčilov je kritiziral stališče opozicije. Debata se je nato zaključila.

V današnji (torkovi) seji poda min. predsednik Radoslavov važne izjave.

Turški list o bolgarski politiki.

Carigrad, 23. novembra. (Kor. urad.) »Terdjoumani« Hakkikat priznava, da je politika ministrstva Radoslavov pravilna. Bolgarska vlada se ne da zapeljati od onih, ki bi radi Bolgarijo naščuvali proti Turčiji, kjer ni nobenega Bolgara več, pač pa posveča svojo pozornost izključno Makedoniji, kjer pričakujejo Bolgari svojo osvoboditev. Celo ako bi Bolgarija kaj dosegla s pomočjo Rusije, bi ji ista Rusija to jutri vzela. List je uverjen, da bodo pravi bolgarski patrijotje vkljub spletkam opozicije, ki bi deželo rada spravila v nesrečo, to resnico spoznali ter postopali v smislu tega spoznanja. List ve, da silijo prav tako dogodki, kakor tudi obe grupaciji evropskih velesil Bolgarijo, naj zavzame svoje končno stališče. Ako bo Bolgarska še nadalje pomišljala, bo zaostala.

Prijateljstvo Turčije za Bolgarijo.

Carigrad, 23. novembra. (Kor. urad.) Razpravljajo o stališču Bolgarije poudarjajo turški listi, da bo sedaj po porazih Srbije, kateri se bliža zadnja ura, Bolgarija pač nastopila in Makedonijo zasedla. V tem ste si vlada in opozicija edini: opozicija se je moti, ako misli, da bo mogoče doseči ta ideal s pomočjo Rusije. Napori onih, ki hočejo zagnati Bolgarijo v naročje Rusije, pa bodo ostali brezuspešni, saj kažejo najnovejše vesti, da je prodiranje avstrijske armade v Srbijo nevzdržno. Zato tudi nikakor ni potrebno razlagati, kako velike prednosti bi imela Bolgarija, ako ste jej Avstrija in Turčija prijatelji. Listi poudarjajo, da je Turčija bolgarskega prijateljstva danes sigurna, odnošaji med obema kabineta so navzlic nastopu opozicije v sobranju pristranejši, kakor le kdaj.

Situacija na Balkanu.

Iz Bukarešte poročajo: Srbski poslanik Ristić je v imenu svoje vlade povprašal romunsko vlado, kakšno stališče bi zavzela Romunija, ako bi Srbija odstopila Bolgariji kos onega ozemlja, ki ga je dobila v bukareškem miru. Romunski ministrski predsednik je odgovoril, da bi se Romunija teritorialnim spremembam ne protivila, ako bi bile v skladu z njenimi interesi in ako bi Bolgarija zavzela stališče lojalne balkanske politike.

Dne 28. novembra se sestane romunski parlament. Kralj Ferdinand otvori zasedanje s posebnim prestolnim govorom. Ministrski predsednik Bratianu poda ekspozé o zunanje-političnem položaju. Cela romunska javnost pričakuje parlamentarno sejo z največjo napetostjo.

NOVA MIROVNA AKCIJA?

Neki dunajski list hoče vedeti, da se je pričela že tretja akcija za posredovanje med vojskujočimi se državami. Švicarski in ameriški predsednik, da delujeta v tem oziru že praktično. Akcija da je tokrat posebno intenzivna.

Nemčija ne želi miru.

Kolonija, 23. novembra. (Kor. urad.) V berolinski brzjavki lista »Kölnische Zeitung« se poudarja, da spada poročilo »Daily Newsa« iz Washingtona, da želi baje Nemčija mir, v obseg višje politične bedastosti. List pripominja, da ni položaj Nemcev ne na zapadu, ne na vzhodu kritičen. Vojne operacije Nemčije napredujejo na vseh bojiščih povoljno. Ne v vojaškem, ne v političnem položaju ni ničesar, kar bi lahko Nemčijo napotilo, da bi gojila želje po miru.

Šef nemškega generalnega štaba o trajanju vojne.

Iz Prage se poroča: Šef nemškega generalnega štaba pl. Molitje je sprejel v Homburgu, kjer se zdravi, korespondenta »Prager Tagblatta«, kateremu je izjavil:

»Govorice o nesporazumljenjih med nemškimi in avstrijskimi višjimi poveljniki so zlobne izmišljotine. Kako bi bilo mogoče, da nastanejo nesporazumljenja med zaveznicoma, ki se borita ramo ob ramo za svojo državno eksistenco! Tako zvesto vojni tovarištvu, kakršno obstoja med Avstrijo in Nemčijo sploh ne vede do kakih nesporazumljenj. Saj vemo, da se obe državi ne borite le vsaka za sebe, temveč tudi ena za drugo. Da bi naši sovražniki radi ločili v prilegi zvestobe sklenjene roke naših držav in narodov in da jim je zato vsako sredstvo prav, naj nikogar ne preseneča. Laž in obrekovanje ste od samega začetka vojne nesnažno orožje naših sovražnikov. Toda še vedno se je pokazalo, da te zastrupljene puščice nimajo nikakega učinka. Tudi tokrat bo tako. Mi stojimo skupno in skupno bomo vztrajali, dokler ne izvojimo trajnega miru, ki ga potrebujete Avstrija in Nemčija, da se zavarujete proti novim napadom.«

Grof Tisza v nemškem glavnem stanu.

Iz nemškega glavnega stana poročajo: Grof Tisza je prispel v četrtek dopoldne v Berolin, kjer je imel posvetovanje z avstro-ogrskim veleposlanikom princem Hohenlohe. Zvečer je odpotoval v spremstvu svojega tajnika dr. J. Latiničiča in legacijskega svetnika pl. Haymerle v Köln. Od tam ga je odvedel v petek dopoldne posebni avtomobil v veliki glavni stan, kamor je prispel ob 4. popoldne. Cesar Viljem takrat še ni bil navzoč; mudil se je na fronti. Grofa Tiszo so nastanili v hiši nekega francoskega zdravnika. Zvečer je obiskal nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega, s katerim je tudi večerjal. V soboto zjutraj je konfederalni ogrski ministrski predsednik najprej dve uri z avstrijskim vojaškim pooblaščenecem grofom Stürgkhom in voj. atašejem baronom Bienenroth. Popoldan je prisostvoval dejeneju pri cesarju, ki ga je nato sprejel v 72 minut trajajoči avdijenci. Popoldan so obiskali grofa Tiszo razni vojaški dostojanstveniki. Zvečer so se mu predstavili avstrijski in nemški vojni korespondenti. V nedeljo zjutraj je grof Tisza odpotoval čez Luksemburg v Berolin.

Potovanje grofa Tisze je imelo popoln uspeh. Popolna solidarnost, ki obstoja med zaveznicoma, je dokumentirana sedaj tudi po izjavah na najvišjem mestu.

VOJNO ZASEDANJE OGRSKEGA PARLAMENTA.

Iz Budimpešte se poroča: Danes se vrne grof Tisza preko Dunaja iz nemškega glavnega stana, tako da bo mogel prisostvovati že jutrišnji prvi seji ogrskega državnega zbora, ki se sestane h kratkemu vojnemu zasedanju. Grof Tisza poda najbrže važne politične izjave, katere vsa javnost z veliko napetostjo pričakuje. Zasedanje se bo izvršilo harmonično, vse stranke so si edine v tem, da je treba zapostaviti vse medsebojne spore, ko gre za največje interese domovine. Pričakovati je, da bodo stranke podale izjave lojalnosti. Tudi hrvatska delegacija se zasedanja udeležila in manifestacij pridružila. Vlada je pripravila šest predlogov. Ali se med njimi nahaja tudi predloga o uvedbi vojnega davka, ni znano.

Gotovo je, da bodo predloge sprejete soglasno.

Dunaj, 23. novembra. (Kor. ur.) Številno občinstvo je tudi danes pod-

pisalo pri dunajskih kreditnih zavodih prav znatne zneske za vojno posojilo. Pri »Länderbanki«, kjer sta podpisala znatne vsote nadvojvodi Josip Ferdinand in Henrik Ferdinand, so znašale danes velike subskripcije 3.780.000 K. pri »Unionbanki« 7.864.000 K. in pri Nižavstrijški eskomptni družbi 4.109.000 K. Podružnica »Živnostenske banke« je danes zaključila veliko subskripcijo z 1.100.000 K. Pri banki »Bodenkreditanstalt« znašajo znatnejše subskripcije 4.372.000 K. Subskripcije pri avstrijski »Länderbanki« izkazuje skupno s subskripcijo tverdne Scholler & Comp. v znesku 1.000.000 kron v celoti 2.677.000 K. Pri anglo-avstrijski so danes subskribirali 8.662.000 K. pri kreditnem zavodu za trgovino in obrt 7.765.000 K. Pri I. avstrijski hranilnici pa je danes podpisalo 3000 strank 6.370.000 K.

Praga, 23. novembra. (Kor. urad.) V današnji seji obč. sveta je prišlo do manifestacij za cesarja in državo. Obč. svet je sklenil podpisati 4 milijone vojnega posojila ter določil 50.000 K za Rdeči križ in za ureditev vojaških grobov. Obletnica cesarjevega vladanja se bo v Pragi kar najslavesnejše praznovala.

Dunaj, 23. novembra. V nedeljo je bilo pri raznih zavodih in avstrijskih deželah vpisanih 30–40 milijonov kron vojnega posojila.

Gradec, 23. novembra. V Gradcu samem je subskripcija vojnega posojila prekoračila 60 milijonov.

Trzin, 23. novembra. Tirolski deželni odbor je zvišal subskripcijo na vojno posojilo od 300.000 K na 1 milijon kron.

Dunaj, 23. novembra. Delavska zavarovalnica je subskribirala 5 milijonov vojnega posojila.

Vjet Japonec.

Kornel Tabari poroča v peštanskem listu »Pesti Naplo«, da se nahaja med ruskimi vojniki, ki jih je v zadnjem času vjela naša armada, tudi en Japonec. To je edini vjet Japonec v Avstriji, dočim so jih več vjeti Nemci pri Stalupnemenu.

Tabari opisuje Japonca tako - le: »Sodeč po razmerah na Japonskem, je inteligenten človek. Vešče je tudi nemškega jezika. Vjet je bil, kar je bil ranjen na nogi. Vietništvo prenaša z veliko ravnodušnostjo. Ko sem ga nagovoril, se je groteskno nasmehljaj. Na njegovem licu se je pojavil tipičen japonski smeh, o katerem človek ne more vedeti, ali je odkritosrčen, ali morda skriva samo sovražno čustva.

»Kako ste prišli semkaj?« sem ga vprašal.

»Ne vem natančno... oni, ki so me vjeli, bodo to gotovo bolje vedeli.« se je oglasil odgovor.

»Ali je res, da je došlo 150.000 Japoncev v Rusijo?« sem ga nadalje spraševal.

Japonec se je nasmešnil in vpljudno odgovoril:

»Vi imate zares prav izborne informacije...«

»Pa to so razglasile po vsem svetu Rusija, Francija in Anglija. No, kolikor je nam znano, so prišli na pomoč Rusom samo japonski topničarji.«

»Jaz sem prišel v Rusijo samo s topničarji.« je pripomnil Japonec.

Razgovor je nato prešel na rusko - japonsko vojno.

Rekel sem Japoncu: »Ali ste že pozabili Port Artur, Mukden in Karbin? Ali se radi borite ramo ob ramo z nekdanjim svojim krvnim sovražnikom?«

»Meni je prepovedano politizirati, tyinzan.« je odgovoril Japonec in na njegovem licu se je zopet pojavil tipičen smehljaj.

»Kaj je to »tyinzan«?«

»Oprostite,« je hitel Japonec, »to pomeni toliko, kakor — »gospod.«

IZ PISMA SLOVENSKEGA PROSTOVOLJCA 27. PEŠPOLKA.

... Že 3 tedne tičimo v zemlji. Zašli smo na mrtvo točko v našem boju in nihče ne more naprej. Tako ležimo v tem ledenem vremenu po luknjah in se tiščimo skupaj. Mene je povabil g. nadporočnik v svoje skrivališče in tako imam v teh dolgih dneh in še daljših nočeh vsaj prijetno družbo. Vse 3 tedne smo v neprestanem boju. Navadno je vsaki obstrelejevan, kdor stopi iz rova, kajti z Rusi se gledamo večinoma prav blizu. Pred našo stotnijo je vsaj nekaj grmovja, ki nas maskira, a VI. in V. kompanija imata pred sabo travnik in zato odprt razgled. Napravili smo si rove, da lazimo drug k drugemu zaradi inšpekcije, hrane, latrin i. dr. Včeraj sem pasiral ves ogrožen teren našega bataljona, da obiščem znane častnike in bolnega kadeta Br. iz L., ki je prideljen V. komp. Reče ima dšenterijo in leži v luknji kakor v grobu. Dal sem mu opijevne tinkture, ki sem si jo kupil v

Przemyslu. Sploh fungiram kot sanitetni šef, kajti tu daleč naokoli ni nobenega zdravnika niti bolnice. Jaz torej opravljam posle zdravnika, obiskujem bolnike, ki leže tu v gozdu po svojih jamah, odpravljam na kolero obolenje proč, skrbim, da se pokopujejo mrlič v našem rajonu in zavezuje ranjence. Nočna služba je posebno težavna, ker je silno mraz in ker Rusi ponoči mnogo huje streljajo. Pa dolžnosti je dolžnost. Prav na levem koncu našega bataljona, kamor sega naša stotnija, se splazimo v mraku slovenski pevci: kadet Vladimir Kobler ter prostovoljec Kramar, Niko Novak in Milko Naglič po komunikacijskem rovu na varen prostorček, se potihnemo k zemlji in zapojemo prav natihoma naše pesmi. Mislil si lahko, kako nam je pri srcu tu v gozdu ponoči, ko zapoje naš kvartet: »Al! na tujem tudi, zvezda me pozna?« ali »Rože je na vrtu plela«... In ko končamo, pride marsikaj vzdih in mogoče je prav, da je tema, ki zakrije hipno orosele oči. Ponoči ne sme spati nihče; straže poslušajo in pazijo, vojaki kleče pri puškah, tupatam zažari nebo v zeleni luči, razsvetljevalna granata, ustreljena proti nasprotniku, osvetli okolico in salva strelcev se razlegne v dotično smer. Tako gre do novega dne... Danes je nedelja, Vsi svetniki. Spomnil sem se mrtvega Slovačka od I. R. 101, ki sem ga dal pred tednom pokopati, in napravil sem mu iz smrečja venec. Tudi križ so mu naredili in zadnjo svečko sem mu prižgal na grobu, obdanem od smrek poleg boje vrste. Naš kvartet se je splazil k grobu in kleče, da nas ne postrele Rusi, smo piano, kakor iz daljave, tam od doma — zapeli »Blagor mu, ki se spoštuje...!« Kdo ve, kdaj se bomo mi!

Dnevne vesti.

— **Ministrski svet** se je vrnil v soboto. V nedeljo je sprejel cesar ministrskega predsednika grofa Stürgkha v enourni posebni avdienci.

— **Poveljnik 17. peh. polka baron Stillefried pri županu dr. Tavčarju.** Poveljnik domačega našega polka št. 17. baron Stillefried, ki se je, kakor je znano, odlikoval s svojim junaštvom in bil ranjen v bitki pri Lvovu, je danes posetil župana dr. Ivana Tavčarja. G. polkovnik se je izredno pohvalno in priznalo izrazil o junaštvu našega domačega polka. Okoli 70 vojakov tega polka je dobilo hrabrostno odlikovanje, a mnogo jih je še predlaganih. G. polkovnik je prišel v Ljubljano, dasi še ni popolnoma okrevaj, z namenom, da obišče vse v ljubljanskih bolnicah se nahajajoče ranjence 17. pehotnega polka. Poslavljaje se od g. župana je poudarjal, da komaj čaka, da se zopet vrne na bojišče, ker je izreden vžitek biti na čelu takšnemu junaškemu polku, kakršen je naš domači 17. pehotni polk.

— **Odlikovanje slovenskega častnika.** Cesar je podelil našemu rojaku nadporočniku pri 2. tirolskem deželnem strelskem polku, Ignacu Hočevarju iz Kamnika, v priznanje njegove hrabrosti pred sovražnikom vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo.

— **Odlikovanja.** Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo sta dobila stotnik pešpolka št. 4. Rudolf Marčič in nadporočnik pešpolka št. 90. O. Pečar. Signum laudis z vojno dekoracijo sta dobila poročnik pešpolka št. 48. Štefan Peričič in poročnik lovskega bataljona št. 11. Julij Vitovšek. Zlati zaslužni križec s krono in vojno dekoracijo je dobil polkovni zdravnik lovskega bataljona št. 8. Vladimir Ferlavc. Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda so dobili: štabni narednik p. p. št. 4. Ivan Gril, infanterist p. p. št. 75. Štefan Papež, enoletni prostovoljec (iz Slovenskih goric) Josip Weingerl, nadlovce lovskega bataljona št. 8. Jakob Ovsenik, rezervni četovodja To-bija Pezdir, rezervni korporal Anton Gašparšič, infanterist Alojzij Kožinec, nadom. rezervist Gregor Malešič, vsi od pešpolka št. 17. ter četovodja Ivan Gril od pionirskega bataljona št. 3. Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: kanonir. top. p. št. 10. Tomaž Drevnjak, narednik Fran Močnik, korporal Karel Ušnik, rez. korporal Lorenc Novin, infanterist Friderik Ahac, Fran Hedenik, Simon Lenko, Jakob Majrič, Franc Pečenik, Josip Vidnik in Josip Male, vsi od pešpolka št. 7.; štabna narednika Edvard Delab in Rudolf Jerše, narednik Mihael Pečar, orožar Franc Prhne, četovodja Andrej Klander, četovodja Gašpar Petko, korporal Ivan Jernejčič in korporal Alojzij Kutnarič, vsi od 17. pešpolka. Dalje: rez. korporala Alojzij Mikiš in Jožef Supraj, poddesetnik Adam Požarnik, infanteristi

Jakob Mesarič, Fr. Sedlaček, Jos. Samic in Anton Vertnik od 47. pešpolka; četovodja Henrik Florjan, četovodja Jakob Parkelj, korporal Jožef Markič, trobentač Ivan Onič in infanterista Ivan Klemen in M. Peterin, vsi od 97. pešpolka; četovodja Martin Hribar in četovodja Jakob Kunc, lovca Fran Selan in Leopold Živec, vodja patrulje Anton Možina, lovca Jakob Krajnik in Anton Solar, vsi od lovskega bataljona št. 7.; lovec Fran Kos od lovskega bataljona št. 20., korporal Rudolf Dolensek od bos.-herc. polka št. 2. Dalje: četovodja Maks Telesnik, rez. četovodja Anton Priberšek, korporala Valentin Ferjančič in Ivan Gajšek, rez. korporala Jožef Češek in A. Prešiček in dragonec Mihael Hlastič, vsi od dragonskega polka št. 5.; rezervni kadet dr. Franc Pavlin, četovodja Fran Mirtič in topničar Martin Selšek od topnič. polka št. 7.; rezervni poddesetnik p. p. št. 7. Jakob Svetnik; četovodja Franc Zajc, poddesetnik Valentin Rožanec, infanterist Anton Krkovič, vsi od pešpolka št. 17. Dalje: rez. kadet Martin Pevk, korporal Anton Zupan, poddesetnika Martin Korošec in Karel Živko, infanterist Ivan Senekovič ter rez. infanterist Rudolf Pšeničnik, vsi od p. p. št. 47. Dalje: štabni narednik Ivan Janžek, narednika Alojzij Govejšek in Vinko Majcen, četovodja Ferdinand Babič, Avgust Dolinšek, Anton Gandč, Jakob Jugelj, Ivan Jazbec, Ivan Kovačič, Tomaž Grašič, korporali Anton Hudaes, Josip Pribovšek, Josip Vrtančič, infanterista Valentin Poličnik in Anton Ženko, nadom. rezervist Martin Novak in ofic. sluga Peter Zemljčič, vsi od pešpolka št. 87.; štabni stražmojster Jakob Senčar, korporal Valentin Ferjančič, dragoncec Jožef Burjak in Jožef Sunko, vsi od drag. polka št. 5.; stražmojster Janez Kos, četovodja Franc Cajko, korporal V. Roškovec in vodja patrulje Miha Gorjup, vsi od ulanskega polka št. 5.; kanonir Jos. Dervensek od top. p. št. 9.; četovodji saperskega bataljona št. 3. Ivan Janžič in Anton Marčič; ognjčar artilj. divizije Jos. Grudnik; dalje pionirji Karel Bratina, Luka Jurjevič, Miha Stuhec, Adolf Zupanec, Ciril Žagar in Jakob Zorko, vsi od pionirskega batalj. št. 3. Hrabrostno svetinjo I. razreda je dobil narednik brzojav. oddelka št. 5. Karel Jeničar; hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: četovodja Anton Kordik in korporal Andrej Domenig, oboja od pionirskega bataljona št. 8.; poddesetnik Peter Vrčnik od pešpolka št. 7., četovodja Alojzij Gvoljšek, Ivan Karba, Fran Pečovnik, korporali Fran Kolenc, Alojzij Kovačič, Anton Rožman, Fran Skrget, rez. korporal Matija Rižnar, rez. poddesetnik Ivan Dvoršnjak, oficirski sluga Franc Prislan od pešpolka št. 87. — Hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili: rač. podčastnik I. vrste pri lovskem bataljonu št. 9. Anton Gregorič; dalje: četovodja Josip Jezernik, korporala Karel Kobus in Ivan Mravlje ter dragoncec Franc Dekleva in Anton Leskovar, vsi od dragonskega polka št. 5.; dalje četovodji topnič. polka št. 9. Fran Goričar in Karel Lepušič; dalje rez. poročnik Teodor Trobec in korporal Viktor Ogrinec, oboja od havbičnega polka št. 3. Signum laudis z vojno dekoracijo so dobili: stotnik havbičnega polka št. 13. Fran Barborič, nadporočnik artilj. polka št. 2. Makso Morič; stotnik topnič. polka št. 33. Bogumil Burnik, poročnik top. polka št. 1. Viktor Grigar. Za odlično delovanje pred sovražnikom je bil nadporočnik topnič. p. št. 1. Janko Švrljuga imenovan za stotnika.

— **Vojno posojilo.** Pri ljubljanski kreditni banki v Ljubljani je bilo subskribiranih dne 21. in 23. t. m. od 85 strank nadaljnih 227.900 K 5/10 d. p. avstrijskega vojnega posojila iz leta 1914; prištevši preje objavljenih 813.400 K je bilo torej subskribiranih do vsehvi 1.201.300 K. skupaj od 158 strank 1.041.300 K.

— **Vojno posojilo.** Pri ljubljanski podružnici kreditnega zavoda so različne stranke na vojno posojilo vnovič podpisale skupno 121.400 K.

— **Vojno posojilo.** Društvo bančnih in hranilničnih uradnikov Avstrije, katero vzdržuje tudi v Ljubljani krajevno organizacijo, je podpisalo iz društvenega premoženja vsoto 250.000 K avstrijskega vojnega posojila.

— **Občina Rakek.** Dne 22. t. m. je sklenil obč. odbor občine Rakek, da porabi vse svoje fondе v skupnem znesku 15.000 kron za vojno posojilo.

— **Za pomorske aspirante** so imenovani absolvirani srednjošolci: Vladimir Andoljšek, Ivan Levec, Metod Pirč, Mirko Pleiweis, Alfonz Zajc in Erih Cuper.

— **Ranjenci v Ljubljani.** V obrtni šoli so nastanjeni tile ranjenci iz naših krajev: Zabar Štefan dom. p. 27. st. 8 iz Levpe pri Gorici, strel v l. nogo; Zidar Andrej dom. p. 27. st.

2 iz Virja revmatizem; nadom. rez. Dalik Štefan p. p. 7, obstrelen na glavi; nadom. rez. Šter Fran p. p. 88. strel v d. roko; nadom. rez. Benišek Adalbert lov. bat. 6., strel od šrapnela v l. roko; domobr. Krašček Ivan dom. p. 27. st. 12 iz St. Florijana pri Gorici, ima zlomljeno d. roko; Urbanc Ivan p. p. 17. st. 16 iz Cerklj pri Krškem, revmatizem; nadom. rez. Sušteršič Ivan dom. p. 27. st. 1. iz Medvod, izvil si je d. nogo; Lešnjak Anton p. p. 97. nadom. st. 3 iz Studenca pri Ljubljani, bolan; inf. Gostič Anton dom. p. 27. st. 2 iz Prevoja, nevroza; inf. Čučit Alojzij dom. m. bat. iz Kopriv revmatizem; četovodja Mohor Karel lov. bat. 20. st. 1. iz Kopa v Istri, revmatizem; inf. Pivek Josip lov. bat. 20. st. 1. iz Dol pri Logatcu, revmatizem; Sotenšek Jakob iz Kotredeža, bolan; gr. Oman Andrej p. p. 17. st. 16. iz Rateč pri Radovljici, zadet od šrapnela in revmatizem; inf. Veseljak Matija dom. bat. 14. st. 3. pri Celju doma, bolan; inf. Matejčič Mate p. p. 97. st. 2. doma iz Kukljan pri Voloski, revmatizem; gr. Uzelač Martin dom. p. 26. st. 9. iz Smiljan pri Gospiču, strel v d. roko in d. stegno; gr. Štefanič Viktor, dom. p. 25. st. 7. iz Koprivnice, bolan; inf. Bergant Valentin p. p. 17. stroj. p. odd. iz St. Barbare pri Škofji Loki, revmatizem; inf. Tavčar Ervin dom. p. 27. st. 4. iz Ljubljane, bolan; inf. Tišler Fran p. p. 17. iz Vrhnike, revmatizem; lovec Sumbra Ivan lov. bat. 20. iz Sv. Nedelje v Istri, bolan; Giralidi Jakob lov. b. 20. iz Umaga bolan; inf. Pavlišič Juri p. p. 17. doma pri Črnomlju, revmatizem; inf. Šuštar Bartolom. p. p. 17. iz Dolnjega vrha pri Novem mestu, revmatizem; inf. Fende Ivan p. p. 17. iz Britofa pri Kranju, revmatizem; inf. Bencich Jakob dom. p. 27. iz Montone pri Poreču, bolan; inf. Saksida Vincenc p. p. 97. iz Prvačine pri Gorici, bolan; san. voj. Papež Mihael dom. p. 27. s Krškega, revmatizem; inf. Bajc Fran dom. pion. odd. iz Vinsje pri Postojni, bolan na živcih; rez. inf. Medovt Albin dom. p. 27. doma pri Gradišču, revmatizem; inf. Oltram Leonard dom. p. 27. str. p. odd. 2. iz Ogljeja, revmatizem; inf. Blatnik Anton dom. pion. odd. iz Prevoja pri Krškem revmatizem; Murovec Miha dom. pion. odd. iz Loma pri Gorici, bolan; rez. inf. Jankovič Ivan dom. m. bat. 1. st. 1. iz Loke pri Ljubljani, revmatizem; inf. Sartori Emil p. p. 17. iz Ljubljane, revmatizem; inf. Kral Avgust čmov. st. 27. revmatizem; inf. Šemerl Ivan p. p. 97. bolan.

— **Padel** je na južnem bojišču uradnik kranjskega dež. odbora dr. Podobnik. Kakor se poroča je utonil v Drini. Časten mu spomin!

— **Iz ruskega vjetništva** se je oglašil dr. Ivan Režek, koncipient pri dr. Švigliju, o katerem že od 20. avgusta ni bilo nobenega glasu. Minulo soboto pa piše, da je bil pri Przemislanih 26. avg. ranjen in zajet od sovražnika. Sedaj biva v Stavropolu v Kavkazu, je ozdravel in se mu godi dobro, več pa ne sme pisati.

— **Pohvala koroških vojakov.** Koroški deželni predsednik baron Fries je poslal v imenu koroške dežele generalu Colerusu pl. Geldern. poveljniku 3. armadnega zbora povodom njegovega odlikovanja iskrene čestitke. General Colerus se je sedaj zahvalil v priručnem pismu, v katerem pravi med drugim: »Koroški, stari in mladi, se bijejo briljantno, so neomajno dobre volje v vseh težavah in nevarnostih; mogočno so kovali s svojimi drugimi tovariši ime, ki si ga je nadel naš zbor s ponosno upravičenostjo: železni kor. Silno sem vesel pa tudi silno počaščen, da smem poveljevati takim četam.« General Colerus se končno zahvaljuje za zaupanje in za požrtvovalno skrb koroške dežele.

— **Iz pisma domačega vojaka,** dne 17. avgusta. Po dolgi, 84urni vojni dospeli smo vendar 14. avgusta ob 4. jutraj na postajo Z... Tam smo izstopili, se zbrali in koralili v 1 in pol ure oddaljeno vas I... Med potom so nas že pozdravljale straže naših bratskih polkov, pa tudi kmetije, židi in židinke molili so svoje kuštrave glave iz okenj in so nas z neko prisiljeno prijaznostjo pozdravljali. Prišedši v svoje stanovanje, odložili smo telečnjake in se vlegli na slamo, ker bili smo od vožnje popolnoma izmučeni. Odhoda iz Gradca ti ne bom slikal, ker to si videl sam v Ljubljani kako vojaki odhajajo. Bili smo vsi v cvetlicah, ulice vse polne občinstva, od vseh strani doneli so nam na uho »Hoch und Heil Oesterreich« kliči, vmes se je čula melodija naše godbe, katere je igrala koračnica. Boli zanimivo je bilo na vožnji. Vozili smo se skozi Ogrsko. Prijatelj! takih prijaznih in postržljivih ljudi še nisem našel kakor na Ogrskem. Ko je vlak pridrdral na postajo, že so obstopile dame vlak in nas obsipale s cigaretami.

pečivom, sadjem, razglednicami, cvetlicami, točile nam pristna in dobra ogrska vina, — da še celo zelene paprike nam ni manjkalo. »Tešek, tešek« slišalo se je okrog vagona. Branko, boga mi da v cellem življenju nisem videl takih obrazov, kakor so bile te »Magyarléma«. Ko je vlak odhajal, klicali smo na ljubo ljudstva »Eljen«. V vagonu nas je bilo natlačeni 36 mož. Čez dan je še šlo, a ponoči iskal si je vsak prostor za ležanje. Seveda, da nam je istega primanjkovalo. Pa jaz sem si na drug način pomagal. Pripel sem svoj »Zeltblatt« od okna do okna in imel sem »Hängematte« v kateri sem se povoljno gugal, dokler ni bilo zadnji večer temu veselju konec. V sladkem spanju zbudil me je mogočen resk-bum, jaz sem ležal, kakor sem dolg in širok na tovariših. Ze sem mislil, da je ruska granata na nas padla, pa ne, moj »Zeltblatt« razparal se je po šivu in hočeš, nočeš moraš pasti na tla. Sedaj počivamo tu. Kdaj gremo naprej mi ni znano. Upam da kmalu. Ore nam precej dobro. Gosi in rac je tukaj brezštevilna, in ker so po ceni, najde vsak dan ena v mojem želodcu svoj grob. Cigaret še tudi imam. Tudi vodke sem se že privadil, akoravno je ostra. Ljudje, posebno židje so zelo prijazni. »Nu Gutt der gerachte bo vas varoval« nam vsak privoščil. Sklenem za sedaj svoje pisanje; o priliki se bom še oglašil in ti svoje nadaljne doživljaje sporočal.

— **Zimske obleke** nujno potrebuje tudi naš domači lovski bataljon št. 7. Apeliramo na naše domorodno in človekoljubno občinstvo, da se z bogatimi darovi spominja tudi teh naših vrljih vojakov. Blagohotna darila se naj pošljejo najkasneje do 15. decembra. Darila sprejema nadporočnik Gombač pri kadru 7. lovskega bataljona na Vrhniki ali pa poročnik Kos v Ljubljani, Ciril-Metodova ulica št. 19.

— **Nadomestni bataljon c. in kr. pešpolka št. 97** izreče tem potom vojnemu pomožnemu uradu v Ljubljani in vsem onim osebam, katere so se spominjale naših na bojnem polju se nahajajočih vojakov, srčno hvalo za vsa odkazana darila.

— **Avstrijska garda.** Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: Te dni smo vjeli nekega ruskega štabnega stotnika, ki je takoj povpraševal, katere gardne čete so izvršile neki, nad vse sijajni napad. Povedali smo mu, da sta bila to dva naša navadna pešpolka in sicer št. 14 in 59, ki se rekrutirata iz Zgornje Avstrijske in Solnograške. Stotnik se je silno začudil. Izjavil je, da še nikdar ni videl s tako sijajno bravouro izvršenega napada, akoravno se je udeležil tudi že rusko-japonske vojne.

— **V Novem mestu** je preteklit petek po dolgem bolehanju umrl g. Albin Smola, sodni nadsvetnik v pokoju in predsednik ondotne »Mestne hranilnice«. Pokojnik je bil na Dolenskem splošno znana oseba in je vžival v vseh krogih splošen ugled in spoštovanje. Kot vesten uradnik je strogo izpolnjeval dolžnosti svojega poklica, ni pa kot sodnik nikoli pozabil, da je tudi človek. Pokojnik je bil dober narodnjak in zvest pristajač narodno - napredne stranke. Kako priljubljen in spoštovan je bil, je pokazal pogreb v nedeljo, ki so ga udeležili vsi sloji iz Novega mesta in okolice. Rajniki je oče ljubljanskega odvetnika g. dr. Albina Smole in tast g. Vladimira Vojške v Novem mestu. Bodi pokojniku, za katerim žaluje vse Novo mesto, ohranjen trajen spomin!

— **Umrja** je danes v starosti 77 let gospa Ivana Pribil roj. Kočevar, mati podravnatelja banke »Slavije«. Bodi blagi narodni gospe ohranjen prijazen spomin.

— **Za Rdeči križ** je daroval g. Ciril Koch, magistratni svetnik 10 K mesto venca na krsto gospe Pribilove.

— **Za sirote padlih vojakov** je naklonilo najstarejše stalno omizje »pri novem svetu« 10 K mesto venca na krsto restavraterja g. Gorsetu.

— **Občal zbor** zadruge trgovcev s premoženjem in drugimi kuržnimi tra-

namni v Ljubljani se je vršil v pogodbeni, dne 16. t. m. v dvorani hotelu »Ilirija«. Po pozdravu došli člani in predstavi zastopnika magistrata g. dr. Berceta od strani dosegačnega načelnika zadruge g. Martina Lamperta, se je blaginjsko poročilo brez ugovora sprejelo. Imetje zadruge znaša 620 K 98 v, katero je deloma v Mestni hranilnici ljubljanskega založen. Na novo enoglasno izvoljeno predsedništvo se glasi sledeče: Načelnik zadruge g. Fran Uher, velebrat s premogom v Ljubljani, podnačelnik g. Simon Kunčič, odborniki: g. Peter Grassi, Anton Hribar, Matjaž Pleško, Anton Tauzher, namestnik gospodje I. Pretner in J. Komar. Na bodo druge stanovske točke pri prihodnji v kratkem se vršijo seji upravitelja, se je na to občni zbor zaključil.

— Mestna občina ljubljanska je prevzela za krojaško zadrugo v Ljubljani jamstvo, tičočo se neke vrste dobave.

— Galijski deželni odbor namanja, da uraduje zanj začasno na Dunaju I., okraj Dominikanerbašt. št. 19. Istotam se nahajata tudi galiska deželna banka. To v vednost Poljakom in Rusinom, ki se nahajajo v naših krajih.

— Ustavljen poljski časopis. Na ukaz trdnjavskega poveljstva je policijsko ravnanje v Krakovu ustavilo izhajanje lista »Glos Naroda«. Ta list je zastopal poljsko-krajsko-socialno smer in je v zadnjih letih služil tudi zapadnogiškemu vsepoljski stranki. List enake smeri »Gazeta Polska« je bil že začetkom vojne ustavljen.

— Iz ljudskošolske službe. Suplent Alojzij Bulovec je imenovan za suplenta v Lešah (okr. Radovljica), supletinja Frančiška Terpinec za suplentinjo v St. Vidu pri Brdu, hrvatska provizorična učiteljica v Stranah Balbina Schinabli za suplentinjo pri Sv. Trojici, absolvent učiteljske kandidati Frid. Krašovec za suplenta v Trbiču, supletinja Marija Urbančič pa za provizorično učiteljico v Travi.

— Iz populacijske statistike. V III. četrtletju se je vršilo v okraju ljubljanskega okolica 325 porok, število novorojenih znaša 325, umrlih 325, med temi 183 otrok v starosti do petih let. Starost 50 do 70 let je doseglo 41 umrlih, 70 let pa 46 umrlih. Na tuberkulozi jih je umrlo 49, na pljučnici 12, na difteriji 4, na ošpicah 9, na disenteriji 17; smrtnih nesreč je bilo 14, samomorov 4. Umor ali uboj se ni zgodil.

— Najslabše podkovani konji. Okrajna glavarstva na Kranjskem — mislimo da vsa — so dobila obvestilo, ki je prav malo razveseljivo za našo deželo. Glasom tega obvestila se je namreč na bojišču izkazalo, da v nobeni avstrijski kronovini niso konji tako slabo podkovani, kakor kranjski konji.

Nezgode. Petrovičev hlapec Jakob Suhadolnik v Borovnici je lezel po lestvi na kozolec po seno. Nesreča je hotela, da je padel in pri tem dobi težke poškodbe. — Delavec Vincenc Slatnar je v Križah pri Trzinu v baraki poleg Kozinove tovarne postavil leseno steno. Ta pa je padla in ga pri tem telesno težko poškodovala. — Občinski ubožec Andrej Skrabec je šel po cesti v Zagorju ob Savi. Nasproti mu pa pride voz, ki je vrzel siromaka, ki ni imel prostora se izogniti, s tako silo ob cestno ograjo, da se mu je zlomila leva noga.

Avtomobilna zveza Novo mesto-Krško. S 1. decembrom bo redni promet na tej progi za nedoločen čas ustavljen.

Stenski koledar za leto 1915. je prav lično natisnjen — izšel v založbi tiskarja Hinka Saxa v Idriji.

Požigalec. 57 let stari dinar Franc Maček v Radleku pri Blokah se je sprl s svojo svakinjo, pri kateri je imel kot, ter je iz jeze vžgal skedenj. Ogenj je uničil skedenj, velik kozolec in še dva objekta ter mnogo krme. Škode je 7400 kron. Požigalca so zaprli.

Kurji tatovi. Zadnje dni so se pojavili v kamniškem okraju kurji tatovi, ki kradejo kakor cigani.

Težko poškodovan. Posestnika Franca Koprivška iz Vrha je v neki gostilni v Motniku napadel z nožem sin nekega posestnika ter ga težko ranil na nogi.

Tatvina. Mlinarju Alojziju Golobu v Lokah pri Litiji je bilo te dni od neznanih storilcev ukradenih iz njegove spalnice 60 K in srebrna ura z verižico in obeskom.

Vlomilec se je oglasil pri posestniku Josipu Pintbachu v Radečah in mu odnesel za 120 kron obleke in čevlje.

Iz Ljubnega. Dne 20. t. m. izbruhnil je v naši vasi ogenj pri posestniku Jos. Praprotnika hišna števil. 1. Zažgal je otrok iz bližnje vasi, baje iz maščevalnosti, kar sta videle dve dekleti, ko sta šle zvečer prižigati luč na pokopalšču. Da ni naša vas danes kup pepela, je gotovo zasluga domačega gasilnega društva, ki je bilo takoj na licu požara z vsem orodjem, dasiravno je število gasilcev, vsled vojnih dogodkov, zelo omejeno, in pa zasluga domačega prebivalstva, katero je z vsem močmi delalo pri požaru, dasiravno so bili lastni domovi v nevarnosti. Zgorelo je to poslopje, sosednje pa samo do polovice, dasiravno sta se držali skupaj. To je dokaz, kako dobro je bilo gašenje. Na pomoč so prihitela gasilna društva iz Naklega, Dupelj in Mošenj, vsaka z enim oddelkom gasilcev, ki so z vsemi močmi pomagali domačemu gasilnemu društvu. Naj bo izrečena tukaj vsem prisrčna zahvala za njih požrtvovalnost.

Slab most. Mošenjski most čez Savo je starikav in že ves trhlen. Ko se je vračal Janez Primc, delavec v Lipnici iz Radovljice domov, vdrle so se pod njim trhlene deske. Jerina je padel v vodo ter si pri tem zlomil levo roko.

Zlobni ljudje. Posestnikoma Andreju Magajni in Ivanu Preclju v Senožečah so neznani storilci posekali in uničili sadnega drevja v vrednosti 150 kron.

Nesreča na Pragerskem. Na postaji Pragersko je v noči od 21. na 22. t. m. sprevodnik Antal Garso, ki se je bil pripeljal z ogrskim brzovlakom, hotel prestopiti na mariborski brzovlak. Ravno sedaj je pa prihitel osebnih vlak, je sprevodnika podrli in mu odtrgal glavo.

Nobena Lloydova ladja se ni potopila. Ravnanje tržaškega Lloydja razglasa, da je neosnovana govorica, da bi se bil potopil kak Lloydov parnik.

Dovoljene zastave na Hrvatskem. Hrvatski ban baron Skerlecs je izdal naredbo, ki določa, da se smejo v kraljevini Hrvatski in Slavoniji rabiti samo hrvatske rdeče - bele - modra, ogrska, rdeče - belo - zelena in cesarsko črno - zlata zastava. Vse druge zastave so prepovedane, razen ako jih v specialnem slučaju dovoli politična oblast.

Plavolasa dama. Izredno napeto zanimiva nordiška detektivska drama v treh dejanjih, v glavni vlogi priljubljena umetnica Elsa Fröhlich, predvaja se danes in naslednje dni v kinematografu Ideal. Poleg te zanimive drame obsega spored še več drugih krasnih slik, med temi bodo gotovo vzbujale veselje »Zakonski možje« in »Samo ne zgečkatje« občno veselost.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Gostoljubljen tat. Pred izjemnim sodiščem v Ljubljani se je moral zagovarjati Valentin Vičič, delavec iz Hotiča, zaradi tatvine. Nekega dne je prišel v Dintelnovo gostilno v Gostincar ter tam pravil, da se piše Simončič in da je bil v Ameriki, od koder sedaj dobiva 60 K pokojnine. Drugi dan je domače goste radodarno pogostil in vsi so bili židane volje. Ko so se razšli, je obdolženec ostal v krčmi, češ, da hoče prenočiti. Gospodar mu je ponudil sobo v gornjem delu hiše, a obdolženec je to odklonil in se vlegel na klop, med tem ko sta zelo gluha domača dekleta in zelo vinjeni delavec Alojzij Zelnikar legla na peč iste sobe. Vrata so bila od znotraj zaklenjena. Ko se je dekleta drugo jutro ob 5. uri zbudila, je našla vrata odprta, izginil je pa tudi obdolženec in z njim mizica, v katere predalu je bilo 400 K gotovine, srebrna ura z verižico in par rokavic. Ta mizica se je našla kakih 300 korakov od gostilne pod nekim kozolcem. Storiča so kmalu izsledili in dognali, da se ne piše Simončič, pač pa Vičič, da je zelo nevaren tujemu imetju ter da je bil že osemkrat zaradi tatvine kaznovan. Obdolženec, ki se je na vse načine izgovarjal in tajil, da on ni storilec, je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Po Ljubljani ga je mikalo. Ze opetovano kaznovani Janez Knez, delavec iz Grosupljega, ima za Ljubljano prepovedan povratek. A obdolženca to ni motilo. Vrnil se je dne 27. oktobra v mesto. Ko je šel mimo škojfe, je videl stati na dvorišču kolo, katerega zadnji del je bil s ključavnico zaprt. Knez ni dolgo premišljeval, naložil je kolo na hrbet in ga neopazeno odnesel. To se je na stražniku, ki je stal na Resljevi cesti, ven-

dar samljivo zdelo, zato ga je ustavil in vprašal, zakaj da kolo nosi. A ta mu je odgovoril, da dela s svojim kolesom kar hoče. Velel mu je, da ga nese z njim na stražnico. Ker pa obdolženec tega ni maral storiti, je moral stražnik nekega mimoidočega delavca najeti, da je storil to za eno kromo. Kakor se je dognalo, je bilo kolo, v vrednosti 196 K, last škofovega sluga Jožefa Potokarja. Obdolženec dejanja ni mogel utajiti, sodišče ga je obsodilo na šest mesecev težke ječe.

Razne stvari.

* Najlepši božični dar obeta neki italijanski general v listu »Italia« vojskujočim se evropskim armadam. Pravi namreč, da so trditve, da bo vojna še jako dolgo trajala popolnoma neutemeljene. Italijanski general marčev sodi, da se vojna bliža svojemu koncu in da prinesejo božični prazniki celemu svetu velik odlih. Mir takrat pač še ne bo zaključen, pač pa pride najbrž do premirja, ker je pričakovati v prihodnjih 40 dneh popolnega razjasnenja situacije na bojiščih. Nazor optimističnega italijanskega generala se sklada s prorokovanjem neke pariške vedevalke — ali tudi z dogodki na bojiščih, to bo pokazala najbližja bodočnost.

* Obraba topov. S vprašanjem, kako dolgo bo trajala vojna je zvezo tudi vprašanje obrabe najvažnejšega bojnega orodja — topov. Topovi izdržijo le gotovo število strel in postajajo od strela do strela manj uporabni. Industrija pa novih topov ne more tako hitro izdelovati, da bi se mogli obrabljeni vedno nadoknaditi. Zato je smatrati, da postaja artiljerija vedno slabejša, z njo pa tudi vojaška usposobljenost vseh armad. Po izkušnjah artiljerističnih strokovnjakov se obrabijo 75 cm topovi pri 1500 strelh, 20 cm topovi pri 300 in 305 cm topovi že po 100 strelh. Eden strel iz prvih stane 60—66 K, iz drugih 960—1260 K in iz tretjih 3600 do 7200 K po kakovosti uporabljenega izstrelka (granata, šrapnel, navadna kroglica). Glavni vzrok nagle obrabe topov je seveda eksplozija, ki se izvrši pri vsakem strelu.

* Vojni dolgovi Francije in Anglije. Neki francoski finančnik navaja v »Journalu«, da je vpisanih v knjigi francoskih državnih dolgov 18 milijard, 129 milj. frankov vojnega dolga, ne všteti onih 5 milijard, ki jih je plačala Francija l. 1871. kot vojno odškodnino Nemčiji. Vojni dolgovi Francije so razdeljeni tako-le: vojne prve republike 3468 milj., vojne prvega cesarstva 260296 milj., španska vojna 80 milj., grška in levantinska vojna 7837 milijonov, krimska vojna 22015 milijonov, italijanska vojna 8527 milijonov, meksikanska vojna 47497 milj., reorganizacija in oborožjenje armade po meksikanski vojni 65047 milj., vojna 1870—71 82477 milj., kitajska ekspedicija 265 milj., skupaj torej 15.8005 milijonov frankov: Francija je torej izdala od l. 1793—1900 za vojne skoraj 16 milijard. Angleški državni dolg znaša 16 milijard in 800 milijonov kron.

* Stražmojster Maginot. Pred enim letom je bil gospod Maginot še velik gosposd. V vsakem garnizijskem mestu je bil sprejet z vojaškimi častmi, na kolodvoru ga je čakala častna kompanija in kirasirji so spremljali njegovo kočijo v mesto. Takrat je bil namreč Maginot še dr. podtajnik, to se pravi, prvi namestnik vojnega ministra. Ko pa se je začela vojna, ni bil Maginot več ministrov namestnik, ampak naveden poslanec in — podčastnik v rezervi. Poklican je bil pod zastavo in avanziral do stražmojstra. Pri nekem boju z nemško patruljo se je odlikoval v boju na nož tako, da si je pridobil vojaško svetinjo in zdaj je bil pri Verdunu precej težko ranjen. V parlamentu so ga imenovali »tambourmajor«, ker se je vedno z veliko vnemo zavzemal za vojaštvo. Stražmojster Maginot je tako ranjen, da vojaške službe pač ne bo mogel več opravljati, a morda bodo vojaki svojega stražmojstra še kdaj videli kot vojnega ministra.

* Pečen krompir. V nekem budimpeštanskem listu pripoveduje ranjen častnik naslednjo zgodbo: Že več dni smo ležali v jarkih. Pred nami se je razprostirala velika njiva, na kateri je ostal krompir neizkopen. Na drugem koncu njive so ležali Rusi. Moji vojaki so dobivali vedno večji apetit in izgovarjali so besedo »pečen krompir« v prav ganljivo požnostjo. Nekega popoldneva pravi starejši podčastnik: »Fante, pojdimmo po krompir«. Beseda je bila ko-

maj izrečena, ko se jih oglasi cela truma: »Gremo, nabereimo si ga celo vrečo.« Komaj se je stemnilo, se je že pričelo plaziti 14 naših fantov iz jarka na polje. Vsak je imel lopato kot edino orodje pri sebi. Z napestjo smo čakali kaj se zgodi. Naenkrat zapazimo, da leze tudi iz ruskih jarkov cela truma — z lopatami. Opazno, pozorno, tiho so se plazili — h krompirju ter pričeli kopati. Vedno bolj ste se približevali sovražni četi — mi pa smo razburjeni pričakovali razvoja dogodkov. Streljati nismo mogli, ker bi bili zadeli lastne tovariše, prepustili jih je bilo lastni prevdarnosti in treznosti. Obe četi ste se končno sešli. Toda mesto krvavega boja se je med njimi odigrala prijazna pantomina. Četi ste se pozdravili, naši so kazali na svoje polne vreče, Rusi na svoje, delali prijazne obraze in se obrnili vsak k svojim jarkom. Naš oženček je že čakal, zadišalo je po jarku in jedli smo pečeni krompir s še neobčuteno slastjo. Pol ure na to smo si z Rusi že zopet pošiljali čez krompirjevo njivo — jeklene pozdrave.

Brzjavna poročila.

Napačno domnevanje.

Dunaj, 24. novembra. (Kor. ur.) Kakor je izvedel c. kr. brzjavni in korespondenčni urad, je že po naravi stvari in po organizaciji uredbi docela neutemeljeno domnevanje, ki je bilo izraženo od več strani, kakor da bi se iz višine subskripcije na vojno posojilo zaključevala višina dohodkov, ki so podvrženi dohodninskemu davku.

Ogrska poslanska zbornica.

Budimpešta, 23. novembra. Ministriški predsednik grof Tisza se je vrnil iz nemškega glavnega stana. Opozicija se hoče vzdržati razmotrivanja notranjepolitičnih nasprotstev.

Vojvoda Avarna odpotoval v Rim.

Dunaj, 23. novembra. Italijanski veleposlanik vojvoda d' Avarna je odpotoval v Rim, kjer se vrše važne diplomatske konference. Pred odhodom je konferiral z zunanjim ministrom grofom Berchtoldom.

Italijanske strateške železnice.

Iz Milana poročajo: Neki dekret odreja zgradbo treh strateških železnic na Benečanskem, namreč proge Montebelluna-Susegana, Videm-Maiano in Sacile-Aviano za 18 milijonov lir. Za dela na drugih strateških železnicah bo izdala italijanska vlada nadaljnjih 5.600.000 lir. V proračunu zunanjega ministrstva se odpre novo poglavje »Tajni izdatki« s 750.000 lirami.

Rusija in Turčija.

Carigrad, 20. novembra. (Kor. urad.) Nov dokaz črnih naklepov Rusije napram Turčiji priločuje list »Turan« po izjavah bivšega ruskega veleposlanika v Carigradu, ki je ba je izjavil: Črno morje bo moralo biti rusko morje. Tudi Bospor in Dardanele bosta ruski, Arabijo in Mesopotanijo dobi Anglija, Sirijo Francoska, Carigrad bo majhna nevtralna država.

Ruske mine v Črnem morju.

Petrograd, 22. novembra. (Kor. urad.) Ruska obal Črnega morja je, kakor poročajo uradno, na razdaljo 20 milj. zaprta z minami. Plovba v ruska pristanišča in iz njih, v ustja Dnjepra in Buga ter v morski ožini Krč je ponoči prepovedana.

Upor v Albaniji.

Drač, 21. novembra. (Kor. urad.) V Tirani je nastala vstaja proti Esad-paši, ker je zavzemal Srbiji ugodno stališče. V Tirano poslani policijski šef iz Drača je razglasil naglo sodbo in je dal več nasprotnikov Esad-paše aretirati. Razburjeni vsled tega stopanja so prebivalci okolice v velikem številu šli na Tirano in so me-

sto obkolili. Proti eventualnemu nastopu insurgentov, proti Draču je Esad-paša kakih 1000 svojih pristavev postavil po višočinah okrog Drača in pri vhodu v mesto. Promet s Tirano je ustavljen, brzjavna zveza je pretrgana.

Vojno sodišče.

Neu Breisach, 23. novembra. Tukajšnje vojno sodišče je obsodilo bivšega tovarniškega ravnanja Wagnerja iz Mühlhausena radi vojnega izdajstva v triletno ječo. Wagner je izročil nekemu francoskemu častniku neko karto in mu pri Kurzweilenu pojasnil pokrajinski položaj. Vojno sodišče je nadalje obsodilo tri obtožence iz Mühlhausena v štiriletno ječo, ker so ovadili pri francoski straži nekega potnika radi neke baje Francozom sovražne izjave. Dotičnega potnika so aretirali, a ga kmalu na to izpustili.

»Glasgow«.

London, 23. novembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz New Yorka: Brazilska vlada je dovolila angleški križarki »Glasgow«, da zaradi nujnih popravil pride v Rio de Janeiro ter ostane tam 7 dni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. novembra: Pavla Bernik, dninarjeva hči, 7 mesecev, Streliška ulica 15.

Dne 18. novembra: Josip Toni, posestnik, 72 let, Illova 19. — Ivan Čadež, pešec 17. pešpolka, 23 let, Zaloška cesta 29.

Dne 19. novembra: Marjan Kramar, čevljarjev sin, 13 dni, Radečkega cesta 1.

Dne 20. novembra: Fran Kremžar, c. in kr. pomorščak, 20 let, Zaloška cesta 3.

V deželni bolnici:

Dne 18. novembra: Cecilija Milošič, vdova bločnega signalnega paznika južne železnice, 31 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

nov.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	2. pop. 9. zv.	730.9 731.5	0.0 -1.6	sl. jvzh. sl. zah.	oblačno
24.	7. zj.	730.0	-1.4	sl. jzah.	

Srednja včerajšnja temperatura 0-99, norm. 1-99. Padavina v 24 urah mm 2-3.

ROZALBA
izbera rokavic in raznovrstnih parfemov
O. BRACHKO
LJUBLJANA.
DUNAJSKA CESTA 12.

Društvo c. kr. računskih uradnikov na Kranjskem javlja, da je dne 11. t. m. na južnem bojišču umrl junaške smrti njega član, gospod

Ivan Pavšič

c. kr. deželni računski oficijal in c. in kr. rezervni poročnik.

Ljubemu, nepozabnemu tovarišu časten spomin!

V LJUBLJANI, dne 24. listopada 1914.

3845

V pridobitnem življenju

pre in dnevi, ki jih z zobobolom, razvnetostmi, nalezivi in ostimi

bolečinami in vsem s prehlajenjem nakopanimi si trpljenji in bolečinami izgubimo pri delu, igranju veliko vlogo. Zato bi morali vedno imeti pri hiši Fellerjeve bolečine tolažilne past-

linski esenci fluid z zn. »Elsafluid«. Ta takoj odstrani bolečine in nas na pravi zopet sveže in delavne. 12 steklenic za 6 kron franko pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-

trg št. 238 (Hrvaško), s katerimi lahko kar obenem naročimo Fellerjeve odvajalne, prebavo pospešujoče rabarbarske kroglice z zn. »Elsa kroglice«, 6 škatlic za 4 krone 40

vin. Oba izdelka bralcem iz lastne izkušnje lahko najtopleje priporočamo, ker smo se o njih dobrodejnim učinku sami pogosto prepričali. kao — — —

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

(Kratice: p. = polk; komp. = kompanija (stotnija); r. = ranjen; m. = mrtev; v. = vjet.)

(Iz seznama izgub št. 57.)

Aškerc Anton, 26. dom. polk, ranjen; Avbelj Fr., 17. p. p., 12. st., Peče, r.; Balt Ivan, 17. p. p., 16. st., Zagrad, r.; Baloh Franc, 17. p. p., 13. stot., r.; Benedičič Jernej, 17. p. p., 14. st., r.; Berce Ivan, 17. p. p., 7. stot., r.; Berlan Franc, 17. p. p., 10. stot., m.; Bevc, korporal, 17. p. p., 15. stot., r.; Bevka Franc, 17. p. p., 15. st., r.; Brglez Gotard, 17. p. p., 15. stot., r.; Biljuh Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Bizjak Franc, 17. p. p., 14. stot., r.; Bizjak Ivan, 17. p. p., 16. stot., r.; stotnija, Velika Dolina, 1890, r.; Bogomil Anton, 17. p. p., 15. st., r.; Bonifačič Ivan, 17. p. p., 15. stot., r.; Boršek Anton, 17. p. p., 15. st., r.; Brank Anton, 17. p. p., 13. st., r.; Brezar Rudolf, 17. p. p., 12. st., r.; Bricej Ivan, 17. p. p., 15. stot., r.; Buh Jurij, 17. p. p., 13. stot., r.; Čajhen Alojzij, 17. p. p., 15. st., r.; Čampa Leop., 17. p. p., 15. st., m.; Čeferin Anton, 17. p. p., 16. stot., r.; 16. stotnija, Mošnje, 1890, mrtv.; Cerar Franc, 17. p. p., 13. st., r.; Cerar Martin, 17. p. p., 14. st., m.; Česnik Jožef, 17. p. p., 15. stot., r.; Čevce Anton, 17. p. p., 13. st., r.; Debevc Josip, 17. p. p., 15. stot., r.; Dobrota Kornelij, prostovoljec, 17. p. p., 14. stotnija, ranjen; Dobovljec Martin, 17. p. p., 15. st., r.; Dolenc Anton, 17. p. p., 13. stot., r.; Dolter Friderik, 17. p. p., 13. st., r.; Dremelj Anton, 17. p. p., 14. st., m.; Drenik Josip, 17. p. p., 16. stot., r.; Drušković Karel, 8. top. polk, ranjen; Erjavec Jakob, 17. p. p., 13. st., r.; Gerčar Alojzij, 17. p. p., 8. st., r.; Germ Anton, 17. p. p., 13. stot., r.; Glavan Albin, 17. p. p., 15. stot., r.; Glavič Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Golmajer Gašper, 17. p. p., 16. st., r.; Grdadolnik Anton, 17. p. p., 16. st., r.; Gregorčič Anton, 17. p. p., 16. st., r.; Gregorka Andrej, 17. p. p., 16. st., r.; Gričar Josip, 17. p. p., 16. st., r.; Grohar Josip, 17. p. p., 16. st., r.; Hočevar Franc, 17. p. p., 13. st., r.; Hribar Ignacij, 17. p. p., 13. st., m.; Hribar Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Hudorovac Ivan, 17. p. p., 15. st., r.; Hudovernik Sim., 17. p. p., 15. st., r.; Jekra Martin, 17. p. p., 15. st., r.; Jamnik Anton, 17. p. p., 13. st., r.; Janželj Franc, 17. p. p., 15. st., r.; Jarc Franc, 17. p. p., 15. stot., r.; Jarc Josip, 17. p. p., 14. stot., r.; Javornik Anton, 17. p. p., 8. stot., r.; Jeltnikar Leopold, 17. p. p., 15. st., r.; Jene Anton, 17. p. p., 13. stot., m.; Jenko Ivan, 17. p. p., 15. stot., r.; Jereb Anton, 17. p. p., 13. stot., r.; Jurgec Ivan, 53. p. p., 13. st., r.; Jurglič Josip, 17. p. p., 15. stot., m.; Kakež Avgust, 17. p. p., 16. stot., r.; Kastelic Ivan, 17. p. p., 14. st., r.; Kervina Franc, 17. p. p., 15. st., r.; Kirmovec Franc, 17. p. p., 10. st., r.; Klinar Blaž, 17. p. p., 15. st., r.; Kmet Franc, 17. p. p., 14. stot., r.; Kočevar Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Kogovšek Anton, 17. p. p., 14. st., r.; Kolman Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Kondrič Josip, 17. p. p., 15. st., r.; Konrad Franc, 17. p. p., 2. stot., r.; Korošec Ivan, 17. p. p., 16. st., r.; Kos Josip, 76. p. p., 14. stot., r.; Kos Rudolf, 76. p. p., 14. stot., r.; Košir Ignacij, 17. p. p., 14. stot., m.; Košir Jakob, 17. p. p., 16. stot., m.; Koširnik Rudolf, 17. p. p., 15. st., r.; Košmerl Štefan, 17. p. p., 13. st., m.; Križ Adolf, 17. p. p., 15. stot., r.; Križaj Anton, 17. p. p., 16. st., m.; Križaj Ivan, 3. sap. bat., 4. stot., r.; Križnar Anton, 17. p. p., 15. st., r.; Kršič Lovrenc, 17. p. p., 13. st., r.; Krvina Franc, 17. p. p., 16. st., r.; Kupic Josip, 17. p. p., 16. stot., r.; Kupljen A., m. p. 5 (27. pp.), 1. st., r.; Kuralt Franc, 17. p. p., 15. st., m.; Kuzelj Anton, 17. p. p., 3. stot., m.; Lakner Alojzij, 17. p. p., 16. st., r.; Levstek Alojzij, 17. p. p., 15. st., r.; Lipovšek Ernst, 17. p. p., 13. st., m.; Longar Alojzij, 17. p. p., 12. stot., m.; Maček Ivan, 26. dom. p. p., polk, r.; Marcelja Karel, 17. p. p., 6. st., r.; Martinčič Anton, 17. p. p., 16. stot., r.; stotnija, iz St. Jerneja, 1885, m.; Meglič Franc, 17. p. p., 13. st., r.; Mihevec K., 5. pp. (27. pp.) 4. st., r.; Miklavčič Ivan, 17. p. p., 13. st., r.; Miklavčič Alojzij, 17. p. p., 14. st., r.; Mlakar Alojzij, 17. p. p., 16. st., m.; Mlakar Franc, 17. p. p., 16. st., r.; Modec Matija, 17. p. p., 8. st., r.; Mohorč Iv., prost., 17. pp., 16. st., m.; Možina Ivan, 17. p. p., 13. stot., m.; Musec Jakob, 17. p. p., 15. st., m.; Naglič Anton, 17. p. p., 14. stot., r.; Naglič Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Naglič Karel, 17. p. p., 16. stot., r.; Nemanič Marko, 17. p. p., 13. st., r.; Novak Josip, 17. p. p., 13. stot., r.; Novak Mihael, 17. p. p., 12. st., r.; Oberč Franc, 17. p. p., 14. stot., m.; Okorn Franc, 17. p. p., 13. st., m.; Omejec Alojzij, 17. p. p., 13. st., r.; Omejec Anton, 17. p. p., 15. st., r.; Orešek Leop., 17. p. p., 16. st., r.; Ostermann Ivan, 17. p. p., 13. st., r.; Oven Josip, 17. p. p., 16. stot., r.; Oven Ludvik, 17. p. p., 16. stot., r.; Ožina Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Pakar Anton, 17. p. p., 13. stot., m.; Pavlič Josip, 17. p. p., 15. stot., r.; Perko Anton, 17. p. p., 5. stot., r.; Perko Anton, 17. p. p., 15. stot., r.; Pešelj Jurij, 17. p. p., 16. stot., r.; Petač Blaž, 17. p. p., 15. st., m.; Peterlin Štefan, 17. p. p., 13. st., r.; Petkovšek Jern., 17. p. p., 15. st., m.; Petrovčič Fran, 17. p. p., 16. st., r.; Petsche Franc, 17. p. p., 14. st., m.; Petsche Josip, 17. p. p., 16. st., r.; Pfeifer Nikolaj, 17. p. p., 15. st., m.; Pirnat Mihael, 17. p. p., 14. st., m.; Planinc Ivan, 26. domobr. polk, r.; Planinšek, 17. p. p., 16. st., r.; Plešic Alojzij, 17. p. p., 15. stot., r.; Plut Martin, 17. p. p., 12. stot., r.; Plut Matija, 17. p. p., 15. stot., r.; Pogačnik Albin, 17. p. p., 13. st., r.; Potočnik Ivan, 8. topničar. polk, r.; Povhe Mihael, 17. p. p., 14. st., r.; Povirk Franc, 17. p. p., 16. st., r.; Požeg Josip, 26. domobr. polk, r.; Prišelj Anton, 17. p. p., 15. stot., r.; Prošek Mihael, 17. p. p., 15. st., r.; Puh Alojzij, 17. p. p., 16. stot., r.; Pungrač Jakob, 17. p. p., 1. st., r.; Pust Ivan, 17. p. p., 14. st., r.; Radešček Josip, 17. p. p., 16. st., r.; Renko Josip, 17. p. p., 14. stot., r.; Resnik Anton, 17. p. p., 15. st., r.; Resnik Franc, 17. p. p., 8. stot., r.; Režek Martin, 17. p. p., 15. st., r.; Rijavec Anton, 17. p. p., 16. st., r.; Rokavec Franc, 17. p. p., 14. st., r.; Rupar Anton, 17. p. p., 15. stot., r.; Rupar Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Rupnik Ferdinand, 17. p. p., 12. st., r.; Sadar Josip, 17. p. p., 13. stot., r.; Sajovic Mihael, 17. p. p., 14. st., r.; Santelj Franc, 17. p. p., 15. st., r.; Seršen Josip, 17. p. p., 15. stot., r.; Šetina Maks, 17. p. p., 16. stot., r.; Sivec Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Škerjanc Mihael, 17. p. p., 16. st., r.; Škerlj Alojzij, 17. p. p., 16. st., r.; Slabina Franc, 17. p. p., 16. st., r.; Smuk Ernst, 17. p. p., 15. stot., r.; Strah Anton, 17. p. p., 16. st., r.; Štrukelj Vinko, 17. p. p., 16. st., r.; Štular Josip, 17. p. p., 15. stot., r.; Šustar Anton, 17. p. p., 16. st., r.; Šušteršič Ivan, 17. p. p., 15. st., r.; Švigelj Silvester, 17. p. p., 13. st., m.; Tekavec Alojzij, 17. p. p., 16. st., r.; Telič Franc, pehotni polk št. 17. 16. stotnija, iz Starega trga, mrtv.; Trilar Ivan, 17. p. p., 14. stot., r.; Trkovnik Ignacij, 17. p. p., 15. st., m.; Ulčar Leopold, 17. p. p., 16. st., r.; Vahtar Karel, 17. p. p., 15. stot., r.; Vezel Josip, 17. p. p., 13. stot., r.; Videčnik Anton, 17. p. p., 14. st., r.; Vidic Franc, 17. p. p., 15. stot., r.; Vidmar Martin, 17. p. p., 14. st., r.; Vidmar Mihael, 17. p. p., 14. st., r.; Vihtelič Pavel, 17. p. p., 13. st., m.; Virant Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Vozelj Alojzij, 17. p. p., 13. stot., m.; Vrlič Anton, 17. p. p., 14. stot., r.; Windischmann Ivan, 17. p. p., 15. stotnija, vjet.; Žabnikar Leop., 17. p. p., 14. st., r.; Žagar Jakob, 8. top. p., Trst, m.; Žagar Ivan, 17. p. p., 15. stot., r.; Žagar Ivan, 17. p. p., 3. stotnija, m.; Zajec Franc, 17. p. p., 8. stot., r.; Zavodnik Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Žebre Ivan, 17. p. p., 13. stot., r.; Železnikar Jožef, 17. p. p., 13. st., r.; Žganjar Jožef, 17. p. p., 13. st., r.; Žgavec Ivan, 17. p. p., 12. stot., r.; Žibert Ivan, 17. p. p., 15. stot., r.; Žičkar Alojzij, 17. p. p., 13. stot., r.; Zidar Jožef, 17. p. p., 13. stot., m.; Žnidaršič Alojzij, 17. p. p., 16. st., r.; Zobič Stanislav, 17. p. p., 16. st., r.; Zorko Anton, 5. maršpolk, ranjen; Zrimšek Anton, 17. p. p., 13. stot., r.

konjakova
monastirja. 3646
Grofa Štefana Keglevich ud.
BUDAFOK.

Zdravilsko priporočeno. — Na vseh razstavah odlikovan s častnimi diplomami. — Dobiva se povsod!

UPNIKI

krojnih dolžniki se nahajajo v vojni, dobe glede varnosti svojih terjatev vaša navodila. — Vprašanja pismeno, dodati je 20 vin. v znamkah. **Kreditna pisarna, Ljubljana, pod Trnovo 2/II.**

Odda se mesnica v najem

in sicer 3722

s 15. decembrom t. l.

Vprašanja naj se pošiljajo na uprav. »Slov. Naroda« pod »mesnica 3722«.

Vizitnice in kuverte s firmo v elegantni obliki priporoča **Narodna tiskarna.**

Občinski odbor Zgor. Šiške naznanja tužno vest, da je njega večletni, jako delavni zaslužni odborik, gospod

Ivan Pavšič

c. kr. rezervni poročnik in oficijal rač. oddelka c. kr. dež. vlado, posestnik itd.

preminul junaške smrti na črnogorskem bojišču pri Crkvici.

Blagema pokojniku lahka zemljica in večni spomin!

ZG. ŠISKA, dne 23. novembra 1914.

3835

Županstvo.

Gastlino društvo v Zgornji Šiški javlja tem potom tužno vest, da je njega ustanovitelj in zaslužni načelnik, gospod

IVAN PAVŠIČ

c. kr. rez. poročnik in oficijal c. kr. deželne vlado, posestnik itd.

preminul junaške smrti na črnogorskem bojišču pri Crkvici.

Budi pokojniku lahka zemljica in ohranjen časten spomin!

ZGORNJA ŠISKA, dne 23. novembra 1914.

3836

ODBOR.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nad vse ljubljena mamica, sestra, stara mamica in prastara mamica, gospa

Ivana Přibil roj. Kočevar

vдова po inženirju

po kratki bolezni, previdena s svetimi zakramenti v starosti 77 let, dne 23. novembra mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice se vrši v sredo, dne 25. novembra iz hiše žalosti, Levstikova ulca št. 4. Vila Ernestina, na pokopališču k sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 24. novembra 1914.

Ivan Přibil, podpravitelj banke »Slavijec«, sin. — Ljudmila Oreškovič roj. Přibil, Marija Hlong roj. Přibil, hčeri. — Ana Dermantija roj. Kočevar, sestra. — Ernest Hlong, roj. Kočevar, zet. — Ivan Přibil, cand. ing., Erna Přibil, Ada Pordan roj. Hlong, Erna Hlong, trgovka, Ivan Hlong, uradnik Avstro-ogr. banke, Herman Hlong, cand. ing., vnuki. — Maruša, Didi, Ernest, Ivanček, pravnuki.

3844

Mestni pogrebni svet v Ljubljani

Kólere

se ubranite najbolje

ako zavzimate dvakrat na dan po 1/20 l pristnega rastlinskega likerja

„FLORIAN-“a

in si perete usta in roke z rastlinskim žganjem (fluidom)

„VIVA“

primešanim k vodi.

Oba izdelka, postavna varovana, se dobijo pristno od

Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani, Prešernova ulica.

Prava in nepravna ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opalov praprostak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najkrajše

Narodna knjigarna v Ljubljani.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Specijalna trgovina pletenin in trikotaže.

Velika zaloga različnega perila za vojake iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, telovniki, triko jopice, srajce in spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd. Odeje iz velblodje dlake. — Tetra perilo. — Spalne vreče. Plašči in predpasniki za strežnice Rdečega križa. Volna za pletenje.

Zaloga klobukov vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se solidna tvrdka **modni salon**

damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzl Ljubljana, Zidovska ulica št. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu.

Otvoritev XVII. sekcije.

Deleži po 200 K, ki se plačajo v 60 mes. obroki po K 3 = K 180. Pravica do dividende.

Osební kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljencem itd. ob najugodnejših pogojih, tudi brez porekov.

Hranilne vloge

od vsakogar z dnevnim obrestovanjem po

5%, 5 1/4% in 5 1/2%.

Stanje vlog: 6.850.000 K. Več v razvidih! Tiskovine in poštne položnice brez stroškov! Pojasnila daje brezplačno: 83

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22, ob ponedeljkih in petkih od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtar

naznaja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Brančo št. 2.

polov Cevljarskega mesta.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN ZUNANJE BOLEZNI
LJUBLJANA - KOPENSKA ULICA 4
DR. FR. DERGANČ

Sprejemam takoj izobraženo

gospodično

k Zlatemu otroku. Ponudbe naravnost
V. Kakec, žalec, štajerske.
3838

V gostilni „Leon“

Florijanska ulica št. 6

se točijo najboljša vina, in sicer
vino iz Trške gore (prošta El-
berta), št. Jančevce (bela) in
vino iz Gledove poči ter vedno
sveže pivo.

Priznana izborna jedila.

Za obisk se priporočata

Leon in Fani Pogačnik.

Ženitna ponudba.

Dobro situiran mlad uradnik s
staino plačo in pokojnino, išče v
surho ženitno znanja z mlado, inte-
ligentno gospico, prikuiljive zuna-
nosti in nekaj premoženja. Dekleta
z dežele imajo prednost. Popolna
diskretnost zaimčena.

Ponudbe pod šifro „Mlada
sreča/3843“ na upravništvu „Sov.
Naroda“.

Adrija

drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5

priporoča veliko zalogo
desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,
Formalinove pastilje, karbolova kis-
lina, karbolovo apno.

Potrebično za postrežbo
bolnikov in ranjencev,
obvoz in gumastoga blaga,
konjaka, ruma in čaja.

Seroform. Fichtinina. Perolin.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 2875

v hotelu „pri Maliču“

(t. nadstropje)

(nasproti glavni pošti)

se priporoča.

Zaloga angleškega blaga.

št. 21456.

3840

Ustanova za osirotele otroke.

Oddali se bodeta dve mesti Jožefe Jallenove ustanove za osirotele otroke, vsako mesto po 84 K na leto.

Pravico do te ustanove imajo revni otroci, katerim so starši umrli in ki so rojeni v farah Marije oznanenja, sv. Petra ali sv. Jakoba v Ljubljani. Ustanovo se sme uživati od rojstva do izpolnitve 14. leta starosti.

Od varuha podpisane prošnje je vlagati pri vloženem zapisniku mestnega magistrata najkasneje do vstetega 12. decembra 1914. Prošnjam je priložiti otrokov rojstni in krstni list ter mrtvaško listo staršev. V prošnji je tudi povedati, o čem se otrok preživlja, oziroma kdo zanj skrbi in na čigav račun, dalje kam da hodi otrok v šolo, če je že šole obvezen. Tudi se mora v prošnji povedati, katera c. kr. okrajna sodnija ima nad otrokom višje varstvo.

Na prošnje, ki tem pogojem ne bodo odgovarjale, se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. novembra 1914.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

reg. zadruga z omeji. zavozo

naznanja, da se je

3839

preselilo

iz dosedanjih prostorov v Šelenburgovi ulici št. 4 na

Franca Jožefa cesto št. 5

(zraven trgovine J. Kette, pritličje levo).

št. 21251.

3837

Razglas.

Da si mestna občina zagotovi zalaganje s stavbnim in rezanim lesom, posipalnim materijalom za ceste, ulice in trge, z betonskimi cevmi in kamni za merjenje, s svinčnimi vložki, z železnimi požiralniki in pokrovi za kanale, ter zadobl enoime cene za zidarje in tesarje za leta 1915, 1916 in 1917, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada pismena ponudbena razprava

dne 3. dec. 1914 od 10. do 12. ure dopoldne.

Pogoji in druge podrobnosti poizvedo se v pisarni mestnega stavbnega urada ob navadnih uradnih urah.

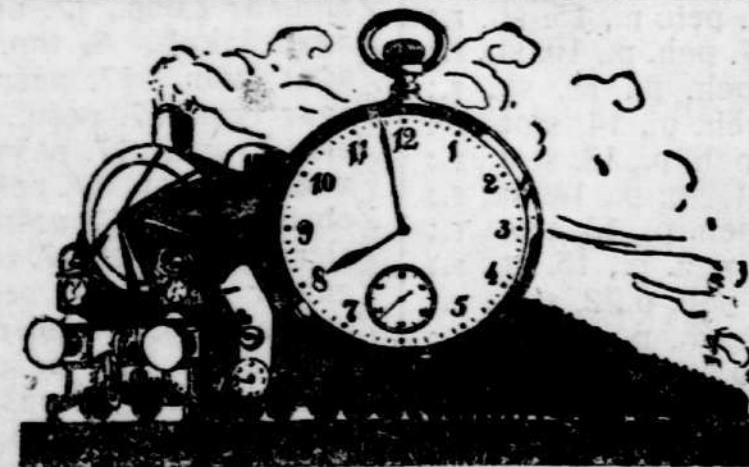
Ponudnike se opozarja, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih tvrdk in podjetnikov, ter da je ponudbe opremiti s predpisanim vadijem. Na prepozno vložene ponudbe, dalje na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali ne bodo povsem zadostovale razpisanim določbam se ne bode oziralo.

Glede nabave posipalnega materijala si pridrži mestni magistrat pravico po preteku enega ali dveh let dobavo ustaviti.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. novembra 1914.

*
Vojni
čas!
*

*
Ugodna
prilika!
*

Vsled obile zaloge ur, zlatnine, srebrnine in lepih briljantov, nudim cenj. odjemalcem sedaj še blago po starih cenah, zato naj nihče ne zamudi ugodne prilike in naj si nabavi potrebno. 2000 budilk ur K 4— in 5— dokler še stara zaloga. Krasna namizna oprava po znižanih cenah. — Kupuje staro srebro in zlato. V vojnem času je neobhodno potrebna fina, zanesljivo ldoča ura ali žepna budilka, kakršno dobite samo pri stari res domači tvrdki

F. ČUDEN

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 1.

Kdor nima časa v Ljubljano priti, naj naroči cenik, ki se pošlje zastoj in pošt. prosto.

Napredaj sta dva

daljnogleda

trieder Zeiss in Görs in

puška

Manlicher - Schönauer z daljnogledom. Na vpogled pri Al. Razbergeju, Sodna ul.

Sprejema zavarovanja Človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemne zavarovalna banka v Pragi. ...

Reservni fond K 60.700.720-18 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 120.000.304-23

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poljevala dalje

Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v

lasnei bančnej hiši v Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje postopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakupantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

Telefon št. 100.

Mednarodna spedijska, spedijske in zavarovanje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvršena blaga. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov.

„DALMATIE“ delniške parobrodne družbe v Trstu.

Brzevozne proge Trst-Benette in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst Avstrijskega Lloyd. Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelček Jadranske banke.

Zmerne cene.

3237

Točna postrežba.